

به قلم: مورتون. ب. سولومون وجو. آر. کوپر

ترجمه: غلامحسین دوانی

گزارش کنترل‌های داخلی:

مجموعه مقررات پیشنهادی کمیسیون

اوراق بهادار و بورس

SEC

با اعمال مجموعه مقررات فوق، تغییرات

اساسی در گزارشگری و حسابرسی بوجود

خواهد آمد.

حسابداری نقطه‌نظرات اعلام شده کمیسیون مزبور را پذیرفت. کمیسیون اوراق بهادار و بورس در این هنگام اولین پیشنهاد خود را دایر بر لزوم گزارش مدیریت ارائه کرد. پیشنهاد مجموعه مقررات کمیسیون مزبور- کمیسیون کوهن- در سال ۱۹۷۹ که به نام «بیانیه مدیریت در خصوص کنترل‌های داخلی حسابداری» شناخته شد درصدد بود که مسئولیت گزارشی مدیریت را افزایش دهد و حساب‌برسان را ملزم سازد تا نقش نظاره‌گری خود را ارتقا دهند. اما کمیسیون اوراق بهادار و بورس پیشنهاد خود را پس گرفت و اعلام نمود بخش خصوصی باید مجاز به فعالیت با اصول اولیه ابداعی خود در این زمینه باشد.

برنامه‌ریزی کمیسیون مزبور بدین‌قرار بود که اصول ابداعی مؤسسات خصوصی را جمع‌آوری و متمرکز کند و نیاز به الزاماتی در این رابطه را در مراحل بعدی مورد ملاحظه قرار دهد.

در سال ۱۹۸۷ کمیسیون ملی گزارش‌های مالی ساختگی- کمیسیون تردوی- توصیه کرد که مدیریت در گزارش سالانه شرکت، مسئولیت مدیریتی خود را در قبال صورتهای مالی و کنترل‌های داخلی اعلام کند و تشریح نماید که چگونه و از چه طریقی به این تعهدات جامه عمل می‌پوشاند و از طرف دیگر ارزیابی مدیریت از کارآئی و تأثیر کنترل‌های داخلی شرکت ابراز سال هفتم شماره سوم و چهارم

و حساب‌برسان و همچنین قانونگذاران و مسئولین وضع مقررات، استفاده از گزارش‌های مدیریت را همیشه توصیه کرده واز آن حمایت نموده‌اند. با مشاهده موارد قابل ملاحظه گزارش‌های مالی ساختگی و ناتوانی در انجام دادن رسیدگی‌های حسابرسی، یک احساس قوی برای اعمال تغییرات اوج می‌گیرد. بحران اخیر و ام‌ها و پس‌اندازها نیز در کاهش درجه اعتماد عموم به گزارش‌های مالی مزید بر علت شده است.

این مقاله نظریات موافق و مخالف مجموعه مقررات پیشنهادی کمیسیون بورس اوراق بهادار، مسئولیت‌های فعلی کنترل‌های داخلی و تغییراتی که شرکت‌های سهامی عام و حساب‌برسان این‌گونه شرکتها در پرتو قوانین جدید با آنها روبرو خواهند شد را به بحث میگذارد.

مدخل بحث و سابقه امر

پیشنهاد‌های مربوط به گزارش مدیریت حداقل به سال ۱۹۷۸ بازمی‌گردد. در آن هنگام کمیسیون اوراق بهادار و بورس در خصوص مسئولیت‌های حساب‌برسان- کمیسیون کوهن- نقطه‌نظراتش را اعلام نموده بود یک سال بعد کمیته ویژه راهنمای منتخب انجمن حسابداران خیره آمریکا در مورد کنترل‌های داخلی

اگر کمیسیون اوراق بهادار و بورس پیشنهاد قانونی سال ۱۹۸۸ خود را در خصوص «گزارش مسئولیت‌های مدیریتی» لازم‌الاجرا نماید، بسیاری از شرکت‌های سهامی عام ملزم خواهند بود که ساختار کنترل‌های داخلی خود را مورد تقویم و ارزیابی قرار دهند و نتیجه کار را با اطلاع عموم برسانند. چنین اطلاعی‌های که به «گزارش مدیریت» موسوم است، شامل این ارزیابی و همچنین شامل پاسخ‌های شرکت به سئوالات و توصیه‌های مهم کنترل‌های داخلی که توسط حساب‌برسان داخلی و مستقل شرکت مطرح می‌شود نیز خواهد بود.

اگر چه ممکن است زمان شروع اعمال این مجموعه مقررات فرا رسیده باشد، ولی نظریه گزارش‌های مدیریت ایده جدیدی نیست. بالغ بر ده سال است که تهیه کنندگان صورتهای مالی

گردد. در همین راستا نظریه گزارش مدیریت مجدداً شکل گرفت. اما کمیسیون تردوی تغییراتی را در خصوص استانداردهای حسابرسی که از آن طریق حسابرسان موظف باشند اظهارنظرات خود را در مورد گزارش مدیریت اعلام دارند، وضع نمود.

الزام به ارائه گزارش مدیریت در برخی از قوانین پیشنهادی نیز مشاهده می‌گردد. بعنوان مثال اداره حسابداری کل پیشنهاد کرد که برای آزادسازی ضمانت‌نامه‌های شرکتها در سال ۱۹۸۹ لازم است که مدیریت و حسابرسان گزارشی در خصوص کنترلهای داخلی و تطبیق آنها با قوانین مربوط و همچنین صحت فعالیت مؤسساتی که توسط دولت بیمه شده‌اند را ارائه نمایند. با این وصف لایحه‌نهایی قانونی این الزام را شامل نگردید.

کنترلهای داخلی چیست؟

یک روش قابل قبول در رابطه با چگونگی گزارش کنترلهای داخلی مقرر می‌دارد که یک تعریف ثابت و یکسانی از کنترلهای داخلی و همچنین یک ضابطه و ابزار مشخص مشترکی

برای ارزیابی این کنترلهای باید وجود داشته باشد. بدیهی است هر دوی این عوامل باید به نحوی مطرح شوند که مراحل گزارشگری و انجام آن مفید و موثر قلمداد شوند. علیهذا در حال حاضر سه روش عمل در این رابطه وجود دارد.

۱- تعریف بسیط

کمیسیون تردوی به این نتیجه‌گیری رسیده است که کنترلهای داخلی باید فراتر از کنترلهای حسابداری نیز عمل کند.

طبق قانونی که در ۱۹۷۷ تصویب شد کنترلهای حسابداری الزامی گردید ولی کنترلهای داخلی حتی به میزان وسیع‌تر از کنترلهای داخلی مصوب این قانون الزامی است برای کاهش دادن موارد گزارشهای مالی ساختگی، نشریه «راهنمای کنترلهای داخلی» منتشر شده در ماه مه ۱۹۸۹ که به وسیله انجمن ملی حسابداران منتشر گردیده است مفهوم کنترلهای داخلی را فراتر از کنترلهای سنتی حسابداری دانسته و آن را شامل کنترلهای مدیریت و عملیات نیز ذکر کرده است. نویسندگان این مقاله مدعی

است که هر سه عامل فوق در کشف موارد ساختگی در گزارشهای مالی به یکسان اهمیت دارند.

۲- وضعیت کنونی

شرکتهای سهامی عام که اکنون گزارش مدیریت را در گزارش سالانه خود می‌گنجانند، عموماً با چنین نقطه نظر وسیع گزارشی موافق نیستند. مدیریت غالباً کنترلهای داخلی را آن کنترلهایی میدانند که اساساً کنترلهای حسابداری- در جهت تطبیق کارها با قوانین مصوب بکار گرفته شوند. گزارشهای فعلی مدیریت از کنترلهای داخلی هیچگونه اشارهای به کنترلهای مدیریتی و عملیاتی ندارد.

۳- نقطه نظرات حسابرسان:

بیانیه استانداردهای حسابرسی شماره ۵۵ تحت عنوان «رسیدگی به ساختار کنترلهای داخلی در یک حسابرسی صورتهای مالی» عوامل ساختار کنترلهای داخلی یک واحد تجاری را ورق‌بزنید

Account	Debit	Credit	Balance	Account	Debit	Credit	Balance
101000	100000		100000	201000	200000		200000
102000	200000		200000	202000	300000		300000
103000	300000		300000	203000	400000		400000
104000	400000		400000	204000	500000		500000
105000	500000		500000	205000	600000		600000
106000	600000		600000	206000	700000		700000
107000	700000		700000	207000	800000		800000
108000	800000		800000	208000	900000		900000
109000	900000		900000	209000	1000000		1000000
110000	1000000		1000000	210000	1100000		1100000
111000	1100000		1100000	211000	1200000		1200000
112000	1200000		1200000	212000	1300000		1300000
113000	1300000		1300000	213000	1400000		1400000
114000	1400000		1400000	214000	1500000		1500000
115000	1500000		1500000	215000	1600000		1600000
116000	1600000		1600000	216000	1700000		1700000
117000	1700000		1700000	217000	1800000		1800000
118000	1800000		1800000	218000	1900000		1900000
119000	1900000		1900000	219000	2000000		2000000
120000	2000000		2000000	220000	2100000		2100000
121000	2100000		2100000	221000	2200000		2200000
122000	2200000		2200000	222000	2300000		2300000
123000	2300000		2300000	223000	2400000		2400000
124000	2400000		2400000	224000	2500000		2500000
125000	2500000		2500000	225000	2600000		2600000
126000	2600000		2600000	226000	2700000		2700000
127000	2700000		2700000	227000	2800000		2800000
128000	2800000		2800000	228000	2900000		2900000
129000	2900000		2900000	229000	3000000		3000000
130000	3000000		3000000	230000	3100000		3100000
131000	3100000		3100000	231000	3200000		3200000
132000	3200000		3200000	232000	3300000		3300000
133000	3300000		3300000	233000	3400000		3400000
134000	3400000		3400000	234000	3500000		3500000
135000	3500000		3500000	235000	3600000		3600000
136000	3600000		3600000	236000	3700000		3700000
137000	3700000		3700000	237000	3800000		3800000
138000	3800000		3800000	238000	3900000		3900000
139000	3900000		3900000	239000	4000000		4000000
140000	4000000		4000000	240000	4100000		4100000
141000	4100000		4100000	241000	4200000		4200000
142000	4200000		4200000	242000	4300000		4300000
143000	4300000		4300000	243000	4400000		4400000
144000	4400000		4400000	244000	4500000		4500000
145000	4500000		4500000	245000	4600000		4600000
146000	4600000		4600000	246000	4700000		4700000
147000	4700000		4700000	247000	4800000		4800000
148000	4800000		4800000	248000	4900000		4900000
149000	4900000		4900000	249000	5000000		5000000
150000	5000000		5000000	250000	5100000		5100000

شامل کنترل محیط و روشهای کنترل و سیستمهای حسابداری می‌داند. این عوامل به ویژه کنترل محیط بعضی از کنترل‌های مدیریتی و عملیاتی شرکت را علاوه بر کنترل‌های حسابداری در بر می‌گیرد. علیهذا بیانیه استانداردهای حسابرسی، حسابرس را فقط ملزم به ملحوظ نظر داشتن آن سری از کنترل‌هایی نموده است که رسیدگی به همان منظور انجام میشود. این بیانیه همچنین می‌افزاید که تاکید حسابرسی نباید بر آن اساس باشد که کدام گروه از کنترلها برای شرکت مناسب است بلکه باید رسیدگی شود که آن سیاست یا روش خاص در ارزیابی صورتهای مالی تأثیر منفی دارد یا خیر.

پیشنهاد کمیسیون بورس اوراق بهادار و بورس

در سال ۱۹۸۸ کمیسیون اوراق بهادار و بورس مجدداً به موضوع گزارشهای مدیریت ارجاع شد. جدیدترین پیشنهاد کمیسیون مزبور شرکتها را ملزم می‌سازد که یکی از سه گزارش زیر را تهیه و ارائه نمایند.

الف- ارزیابی مدیریت از کارآیی و تاثیر ساختار کنترل‌های داخلی در پایان آخرین سال مالی

ب- جوابیه مدیریت به توصیه‌های مهم حسابرسان داخلی و مستقل در خصوص ساختار کنترل‌های داخلی. پیشنهاد کمیسیون یاد شده «توصیه‌های مهم» را به عنوان «شرایط قابل گزارش» در بیانیه استانداردهای حسابرسی شماره ۶۰ تحت عنوان «موضوعات مشاهده شده در حسابرسی در ارتباط با ساختار کنترل‌های داخلی» تعریف می‌کند آن را از موضوعاتی که به طور معمول در نامه مدیریت عنوان می‌شود می‌داند.

ج- تصدیق مدیریت در قبال مسئولیتش در مقابل صورتهای مالی و تطبیق آنها با اصول حسابداری مورد قبول و ایجاد و حفظ و نگهداری سیستم کنترل‌های داخلی مربوط به گزارشهای مالی

کمیسیون مزبور همچنین خواسته است که نقطه نظرات را در خصوص مطلوبیت این مسئله که حسابرسان مستقل نیز ملزم باشند تا چنین ارزیابی مدیریت را گواهی و تصدیق نمایند، اعلام کنند. اما شرط الزام گواهی حسابرسان مستقل را در پیش‌نویس مجموعه مقررات خود نگنجانده است.

واکنش در قبال پیشنهاد مزبور چگونه بود؟

اگرچه برخی الزاماتی که براساس پیشنهاد

مزبور مطرح شده بود با استقبال وسیعی از طرف مفسران روبرو شد، اما پارهای دیگر از الزامات اعلام شده قاطعانه رد گردید. مثلاً عموم مفسران این قانون از شرط تصدیق مدیریت در قبال مسئولیت‌هایش در جهت تهیه صورتهای مالی بر مبنای اصول مورد قبول حسابداران و ایجاد و نگهداری یک سیستم کنترل داخلی حمایت کردند. از طرف دیگر، کمتر از نیمی از آنان با این شرط که مدیریت باید کارآیی ساختار کنترل داخلی را مورد ارزیابی قرار دهد، موافق بودند، در حالی که اکثریت قاطعی مخالف پیشنهاد لزوم ارسال پاسخ مدیریت به توصیه‌های حسابرسان مستقل و داخلی بودند.

مدافعان نظریه اخیر قاطعانه با الزام اینکه حسابرس باید ادعاهای مدیریت مندرج در گزارش مدیریت را گواهی و تصدیق نماید مخالفت داشتند. مفسران در این میان خواستار توضیحات بیشتری از کمیسیون اوراق بهادار و بورس در خصوص اینکه آیا کنترل‌های اعمالی روی گزارشهای دورهای نیز در گزارشهای مدیریت قرار می‌گیرد یا خیر، خواستار شدند. مدافعان گزارش مدیریت معتقدند که چنین شیوه‌ای به بهبود وضعیت کنترل‌های داخلی شرکت منجر می‌گردد. با وجود این، بعضی‌ها این نظر را اعلام داشتند که درک عمومی از چنین بهبود وضعی وابسته و متکی به گواهی و تصدیق حسابرسان میشود. علیرغم این نظرات ضدونقیض، بنظر میرسد که کمیسیون اوراق بهادار و بورس، مجموعه مقررات را به همان صورتی که نوشته شده وضع نماید. بدیهی است کسانی که این مجموعه مقررات را مورد استفاده قرار می‌دهند، باید به تضادهایی که این مجموعه مقررات پیش خواهد آورد، آگاهی و هوشیاری داشته باشند.

ضوابطی ثابت و یکسان برای ارزیابی

انتقادهایی که به پیشنهاد اخیر کمیسیون اوراق بهادار و بورس وارد گردیده، موجب شده است که این مسئله مطرح شود که هیچ ضابطه یکسان و یکنواختی برای ارزیابی کارآیی کنترل‌های داخلی یک شرکت ایجاد نگردیده است.

کمیسیون مزبور از این مسئله کاملاً مطلع است که کمیت‌های از سازمانهای تحت الحمايه کمیسیون تردوی بررسی ضوابطی را برای ارزیابی کارآیی سیستم‌های کنترل داخلی شروع کرده و نتیجه‌گیری نموده است که چنین ضوابطی در حال حاضر وجود ندارد و قبل از اینکه منطقاً بتوان از مدیران انتظار دریافت ارزیابی

سیستم‌های کنترل داخلی را به نحوی که با ارزیابی سایر شرکتها یکسان باشد را داشته باشیم تدوین ضوابط مزبور ضرورت دارد.

در پیگیری این موضوع بنیاد تحقیقاتی مدیریت‌های مالی از افراد و سازمانهای علاقمند درخواست نمود که ضوابطی برای ایجاد و ارزیابی کنترل‌های داخلی و راهنمایی‌هایی برای بکارگیری آنها تهیه و به بنیاد پیشنهاد نمایند.

پیشنهاد بنیاد تحقیقاتی مذکور تعریفی از کنترل داخلی بعمل آورد که دربرگیرنده کنترل‌های حسابداری مدیریت و عملیات بود. بنیاد مزبور مؤسسه حسابرسی کوپرز و لیبراند را در این رابطه فراخواند. نتیجه تحقیقات کوپرز و لیبراند باید در حوالی اول نوامبر سال ۱۹۹۰ آماده باشد. بسیاری از تهیه کنندگان گزارشهای مدیریت و حسابرسان آنها انتظار دارند که بتوانند به راهنمایی‌های منتج از این تحقیقات در ارزیابی کارآیی ساختار کنترل‌های داخلی‌شان بپردازند. البته کمیسیون اوراق بهادار و بورس احتمالاً راهنمایی‌های بنیاد تحقیقاتی مدیریت‌های مالی را در نسخه نهایی مجموعه قوانین قرار خواهد داد.

درگیریهایی بعدی

شرکتهای سهامی عام قانوناً موظفند که یک سیستم کنترل داخلی کارآمد و موثر را دارا باشند. طبق قانون چنین سیستمی باید به نحوی تنظیم شود که احتساب‌پذیری و محافظت از داراییها و همچنین، مجاز بودن و ثبت معاملات را دربرداشته باشد همان طور که قبلاً خاطر نشان گردید گزارشهای فعلی مدیریت اغلب مسئولتهایی را که به موازات الزامات انجمن حسابداران خبره ایالتی برای آنها متصور است، اعلام می‌دارد. امروزه از هر چهار شرکت سهامی عام فقط یک شرکت گزارش مدیریت خود را بانضمام گزارش سالانه تقدیم می‌دارد. بنابراین، اگر کمیسیون اوراق بهادار و بورس به مجموعه قوانین گزارش مدیریت جنبه قانونی بدهد، مراحل تهیه گزارشهای مالی در اکثر شرکتهای سهامی عام تحت تاثیر قرار خواهد گرفت.

اگر چه پیشنهاد کمیسیون اوراق بهادار و بورس، مدارک لازم و خاصی را عنوان نکرده است، ولیکن مدیریت شرکتها احتمالاً اسناد اضافی در حمایت از تأیید خود برای کمیسیون فراهم می‌آورند و ارسال می‌دارند. این بدان معناست که اسناد و مدارک مربوطه به رویه و سیاست شرکت باید به نحوی مورد تجدید نظر، اصلاح یا تکمیل قرار گیرد. بدیهی است چنانچه تأییدیه مدیریت مورد رسیدگی حسابرسان یا کمیسیون اوراق بهادار و بورس قرار گیرد، مدیریت به اسناد و مدارک مذکور در فوق

نیازمند خواهد بود. تعداد زیادی از شرکتها معتقدند که هزینه اضافی تهیه چنین اسنادی تأثیر نامساعدی روی سود اضافی خواهد داشت. این نظریه البته برای شرکتهای سهامی عام کوچک و یا متوسط واقعیت دارد.

تأثیرات احتمالی بر حسابرسان

هیات استانداردهای حسابرسی انجمن حسابداران خبره آمریکا اخیراً شناسایی مسئولیت حسابرسان را در زمانی که موظف باشند گواهی و تأیید خود را بر تصویب و تأیید مدیریت در آینده اضافه نمایند، آغاز کرده است. نگاهی کوتاه به مسئولیتهای فعلی حسابرسان علت را بیان خواهد کرد. دو اظهار نظر مربوط به این موضوع اضافه بر مندرجات نشریات شماره ۵۵ و ۶۰ بیانیههای استانداردهای حسابرسی وجود دارد: یکی نشریه شماره ۳۰ به نام «گزارشگری کنترلهای داخلی حسابداری» و دیگری نشریه شماره ۸ به نام «سایر اطلاعات مندرج در مدارک منضم به صورتهای مالی حسابرسی شده»

نشریه ۵۵ بیانیه استانداردهای حسابرسی

این بیانیه مسئولیتهای حسابرس مستقل را در جهت رسیدگی به ساختار کنترل داخلی شرکت به عنوان بخشی از وظیفه حسابرسی می‌داند. استانداردهای حسابرسی، حسابرس را موظف می‌دارد که به مفهوم کفایت کنترلهای داخلی یک موجودیت تجاری در برنامریزی حسابرسی دست یابد. در این راستا حسابرس روشهایی را معمول می‌دارد تا براساس آنها سیاستها و رویههای مربوط به هر یک از سه عامل اصلی ساختار کنترل داخلی را بشناسد: کنترل محیط سیستم حسابداری و روشهای کنترلی و دریابد که آیا این سیاستها رویهها در عمل هم پیاده می‌شود یا خیر؟

اما بیانیه شماره ۵۵ حسابرس را ملزم نمی‌کند که کارایی عملیاتی سیاستها و رویههای کنترلی را مورد رسیدگی و آزمایش قرار دهد و فقط هنگامی که وی بخواهد خطرهای کنترلی پایین‌تر از سطح حداکثر را مورد ارزیابی قرار دهد، مسئله غیر از این خواهد بود. بنابراین براساس بیانیه شماره ۵۵ استانداردهای حسابرس مبناهای کافی برای ارائه اظهار نظر در مورد تأییدیه مدیریت در رابطه با کارایی سیستم کنترل داخلی ایجاد نگردیده است.

بیانیه شماره ۳۰ استانداردهای حسابرسی به حسابرسان اجازه می‌دهد که اظهار نظر خود را در مورد کفایت سیستم کنترل داخلی جهت تأمین

هدف هیئت مدیره در خصوص جلوگیری یا کشف اشتباهات اساسی یا تقلبات ارائه نماید. با وجود این بیانیه راهنمائیهایی برای حسابرسان در گواهی ارزیابی مدیریت از سیستم کنترلهای داخلی ارائه نکرده است.

در عمل به خاطر هزینه نسبتاً گران و تقاضای اندک شرکتها، گزارشهای بیانیه شماره ۳۰ بندرت در ساختار کنترل داخلی شرکتها منتشر می‌گردد. در عوض این بیانیه برای اعمال کنترل روی جنبه‌های خاصی از عملیات شرکت و در پاسخ به الزامات قانونی یا برحسب شرایط قراردادهای تکثیر و بکار برده می‌شود.

در هنگامی که گزارش مدیریت به انضمام گزارشهای تهیه شده شامل صورتهای مالی، برای مقاضیان ارسال می‌گردد، بیانیه شماره ۸ استفاده می‌شود. تفسیر بیانیه شماره ۸ مشخصاً

به گزارش مدیریت در خصوص کنترلهای داخلی حسابداری اشاره نموده است. این بیانیه حسابرس را موظف می‌نماید که گزارش تهیه شده توسط مدیریت را بخواند و اظهار نظر خود را در مورد عدم هماهنگی، سایر اطلاعاتی که در صورتهای مالی آمده است اعلام دارد. اگر حسابرس به یک مورد غیرواقعی و یا گمراه کننده برخورد کند، باید از مدیریت بخواهد که گزارش را مورد تجدیدنظر و اصلاح قرار دهد. چنانچه گزارش مدیریت اصلاح نشود، حسابرس باید اقدامات دیگری را مدنظر قرار دهد، مثلاً گزارش حسابرسی خود را به نحوی اصلاح کند که یک پاراگراف توضیحی در خصوص مورد مزبور در آن بگنجانند و گزارش خود را مشروط یا موضوع رسیدگی به آن گزارش را حذف و اعلام عدم رسیدگی نماید.

آیا شرکتها بهر حال بدنبال تأیید

گزارش مدیریت از حسابرسان هستند

بسیاری از مدافعان پیشنهاد کمیسیون اوراق بهادار و بورس معتقدند که آن پیشنهاد متضمن این روح است که حسابرسان می‌توانند اطمینان و خاطر جمعی بیشتری در خصوص آنچه در زمینه کنترلهای داخلی ارائه می‌کنند، در مقایسه با مواردی که از حسابرس در زمینه حسابرسی گزارشهای مالی انتظار می‌رود، ایجاد نمایند. این نظریه می‌گوید: «کمیسیون اعتقاد دارد که هماهنگی و تطبیق مسائل با بیانیههای شماره ۵۵ و ۶۰ به همراه آگاهیها و اطلاعاتی که طی مدت انجام دادن رسیدگیهای حسابرسی بدست می‌آید، به احتمال بسیار باعث خواهد شد که حسابرس مستقل، اطلاعات گمراه کننده و غلط

را در گزارش مدیریت که برای کنترلهای داخلی تهیه شده است برآحتی کشف کند. در عین حال از آنجا که حسابرس امکان دارد نتواند کلیه اشتباهات یا موارد گمراه کننده را در گزارش مدیریت کشف نماید، باید در شرایطی قرار گیرد که نقایص عمده برنامه و بسیاری از شرایطی که از آن طریق کمبودهای مهم در عملکرد این گونه شرکتها حادث می‌گردد، را شناسایی کند.

بسیاری از تجزیه و تحلیل کنندگان را عقیده بر این است که پیشنهاد کمیسیون اوراق بهادار و بورس انتقال دهنده این پیام است که اگر حسابرس اعتراضی به دادن گواهی و تصدیق گزارش مدیریت را از طرف خود نداشته باشد، به نوبه خود زمینههایی را برای تأیید تلویحی گزارشها فراهم نموده است.

اگر انتظار ذکر شده در بالا درخصوص مسئولیتهای حسابرس از پیشنهاد کمیسیون مزبور حذف گردد، ممکن است این نتیجه گیری برای حسابرسان به دست آید که باید به صراحت نداشتن نیاز به ایجاد اطمینان از گزارش مدیریت به نحوی عنوان گردد.

حسابرسان از طرفی دیگر، پیش بینی می‌کنند که تعداد زیادی از مشتریان آنان به اعلام این گونه اطلاعاتی عدم نیاز، اعتراض داشته باشند. بنابراین ممکن است بعضی از مشتریان از حسابرس خود رسیدگی و بررسی ساختار کنترلهای داخلی را به منظور اجتناب از اعلام اطلاعاتی عدم نیاز در گزارشهای حسابرسی خواستار شوند.

اگر کمیسیون چنین الزامی را مقرر ندارد، چرا بعضی از شرکتها معتقدند که تصدیق و تأیید گزارشهای مدیریت توسط حسابرس لازم است؟ شرکتها و مؤسساتی که در حال حاضر، گزارش مدیریت را ضمیمه گزارش سالانه شرکت تهیه و ارائه می‌نمایند، اغلب احساس می‌کنند به تأیید و گواهی حسابرسان در این رابطه، نیازی ندارند.

شرکتها ممکن است تصور کنند که چون کمیسیون یک گزارش مدیریت را الزامی کرده است، پس عموم مردم اهمیت بیشتری برای اطلاعات ارائه شده قائل خواهند شد. به همین علت شرکتها تصور خواهند کرد که احتمالاً بهترست تأیید و گواهی حسابرسان را در باره تأییدیه مدیران از سیستم کنترل داخلی، اخذ نمایند.

به دنبال پیش بینی دریافت چنین درخواستهایی از مشتریان هیئت استانداردهای حسابرسی یک استاندارد ویژه تأییدیه تهیه کرده است. انتظار می‌رود راهنمائیهایی در زمینههای زیر فراهم آمده باشد.

۱. روشهایی برای انجام دادن کار به نحوی که صدور گزارش را مستند سازد.

۲. زمان ارائه گزارش.

۳. شکل و محتوی گزارش.

ورق بزنید

گزارش کنترل‌های داخلی

یک استاندارد جدید گواهی و تصدیق

برای تهیه و توسعه استاندارد جدید گواهی و تصدیق هیئت استانداردهای حسابرسی چهارمستله مهم و اساسی را مورد بحث قرار داده است:

آیا حسابرس می‌تواند سطوح رسیدگی و آزمایشها را با هم جهت دستیابی به اطمینان فراهم کند. نکته قابل توجه در بحث هیئت مزبور، این مسئله مشکل و پیچیده بود که چگونه بین روشهای مورد لزوم برای مرور و رسیدگی و روشهای مورد نیاز برای امتحان، تفکیک قائل شد. هیئت استانداردهای حسابرسی موافق است که میزان و محدوده روشهای قابل اجرا در امتحان مدارک باید از روشهایی که برای مرور اسناد و مدارک بکار گرفته می‌شود، بیشتر باشد، اما این مسئله که ماهیت و طبیعت روشهای اجرایی امتحان اسناد و مدارک باید متفاوت باشد، مورد توافق قرار نگرفته است. اگر یک تمایز مشخص بین دو نوع خدمات مزبور را بتوان تعیین کرد، هیئت استانداردهای حسابرسی ممکن است محدودیتهایی برای خدمات مربوط به امتحان مدارک قائل شود.

آیا حسابرسان باید خود را در رسیدگی و بررسی تأییدیه مدیریت در مورد کارایی کنترل‌های داخلی موسسه‌ای که حسابهای مالی آن را مورد حسابرسی قرار می‌دهند درگیر کنند؟ پاسخ هیئت استانداردهای حسابرسی منفی است، اگرچه حسابرس باید اطلاعات فنی مناسب موضوع را اخذ نماید.

اگر گزارش مدیریت فراتر از کنترل‌های حسابداری باشد و کنترل‌های مدیریتی و عملیاتی را نیز در برگیرد، آیا حسابرس موظف است که نظر خود را در خصوص کارایی کنترل‌های مزبور اعلام دارد؟

اگر تأییدیه مدیریت، قابل محاسبه و سنجش باشد و بتوان با ضوابط معینی آن را ارزیابی کرد، استانداردهای گواهی و تصدیق فعلی، حسابرسان را قادر می‌سازد که نظرات خود را در مورد کنترل‌های داخلی به نحوی که شامل زمینه‌های مذکور نیز باشد، بیان و بسط و گسترش دهند. شرط مزبور «اگر» شرط بسیار بزرگی است. عده زیادی تصور می‌کنند، بدین صورت تصدیق کارایی کنترل‌های مدیریتی و عملیاتی با شرایط ذکر شده بیش از اندازه، مشروط و غیرقابل سنجش و محاسبه می‌گردد.

چه موضوعاتی باعث می‌شود که حسابرس یک اظهار نظر غیراستاندارد را براساس رسیدگی‌ها و یا بررسی تأییدیه مدیریت در خصوص کنترل‌های داخلی ارائه نماید؟ براساس دفترچه راهنمای تأییدیه هیئت استانداردهای حسابرسی، شرایط خاصی که حسابرس مجبور به اصلاح گزارش خود می‌شود به شرح ذیل شناسایی شده است:

۱. یک اظهار نظر نادرست و مهم در گزارش مدیریت وجود داشته باشد (مثلاً یک نقطه ضعف مهم افشا نشده باشد)

۲. وجود محدودیت‌هایی در نقطه نظرات ارائه شده.

۳. اظهار نظری که به شکلی براساس کار انجام یافته توسط یک کارشناس دیگر ارائه گردیده باشد.

۴. ضعف عمده‌ای در ساختار کنترل‌های داخلی پس از تاریخ تهیه گزارش و قبل از انتشار آن بوقوع پیوسته باشد.

در آینده چه اتفاق خواهد افتاد؟

استفاده‌کنندگان از صورتهای مالی حق دارند که اطلاعات قابل اعتمادی را در این صورتهای مشاهده نمایند. این چنین اطلاعاتی عمدتاً وابسته و متکی به کارایی ساختار کنترل‌های داخلی است. کمیسیون اوراق بهادار و بورس مقرراتی را پیشنهاد کرده است که براساس آن، شرکت‌های سهامی عام ملزم باشند ارزیابی مدیریت از کارایی کنترل‌های داخلی شرکت را در گزارشهای سالانه اعلام دارند. کمیسیون مذکور انتظار دارد که این پیشنهاد و الزام ارائه گزارش مدیریت باعث افزایش درجه اعتماد عموم به اطلاعات مالی ارائه شده به آنها شود. گزارشگری مدیریت در خصوص کنترل‌های داخلی ممکن است این نظریه را القاء کند که زمان کدام یک فرا رسیده است؟

این یک مسئله بسیار قدیمی است و هنوز هم مشکلاتی در آن زمینه وجود دارد، ولی توجهات خاصی که برای حل مسئله لازم است بعمل آمده است، این پیشنهاد در شرف شکل‌گیری است.

اما بیانیه شماره ۵۵ حسابرس را ملزم نمی‌کند که کارایی عملیاتی سیاستها و رویه‌های کنترلی را مورد رسیدگی و آزمایش قرار دهد و فقط هنگامی که وی بخواهد خطرهای کنترلی پایین‌تر از سطح حداکثر را مورد ارزیابی قرار دهد، مسئله غیر از این خواهد بود. بنابراین براساس بیانیه شماره ۵۵ استانداردهای حسابرس مبناهای کافی برای ارائه اظهار نظر در مورد تأییدیه مدیریت در رابطه با کارایی سیستم کنترل داخلی ایجاد نگردیده است.

بیانیه شماره ۳۰ استانداردهای حسابرسی به حسابرسان اجازه می‌دهد که اظهار نظر خود را در

مورد کفایت سیستم کنترل داخلی جهت تأمین هدف هیئت مدیره در خصوص جلوگیری یا کشف اشتباهات اساسی یا تقلبات ارائه نماید. با وجود این بیانیه راهنمایی‌هایی برای حسابرسان در گواهی ارزیابی مدیریت از سیستم کنترل‌های داخلی ارائه نکرده است.

در عمل به خاطر هزینه نسبتاً گران و تقاضای اندک شرکتها، گزارشهای بیانیه شماره ۳۰ بندرت در ساختار کنترل داخلی شرکتها منتشر می‌گردد. در عوض این بیانیه برای اعمال کنترل روی جنبه‌های خاصی از عملیات شرکت و در پاسخ به الزامات قانونی یا برحسب شرایط قراردادهای تکثیر و بکار برده می‌شود.

در هنگامی که گزارش مدیریت به انضمام گزارشهای تهیه شده شامل صورتهای مالی و برای متقاضیان ارسال می‌گردد، بیانیه شماره ۸ استفاده می‌شود. تفسیر بیانیه شماره ۸ مشخصاً به گزارش مدیریت در خصوص کنترل‌های داخلی حسابداری اشاره نموده است. این بیانیه حسابرس را موظف می‌نماید که «گزارش تهیه شده توسط مدیریت را بخواند و اظهار نظر خود را در مورد عدم هماهنگی، سایر اطلاعاتی که در صورتهای مالی آمده است اعلام دارد.» اگر حسابرس به یک مورد غیرواقعی و یا همراه‌کننده برخورد کند، باید از مدیریت بخواهد که گزارش را مورد تجدیدنظر و اصلاح قرار دهد. چنانچه گزارش مدیریت اصلاح نشود، حسابرس باید اقدامات دیگری را مدنظر قرار دهد، مثلاً گزارش حسابرسی خود را به نحوی اصلاح کند که یک پاراگراف توضیحی در خصوص مورد مزبور در آن بگنجانند و گزارش خود را مشروط یا موضوع رسیدگی به آن گزارش را حذف و اعلام عدم رسیدگی نماید.

آیا شرکتها بهر حال بدنبال تأیید گزارش مدیریت از حسابرسان هستند؟

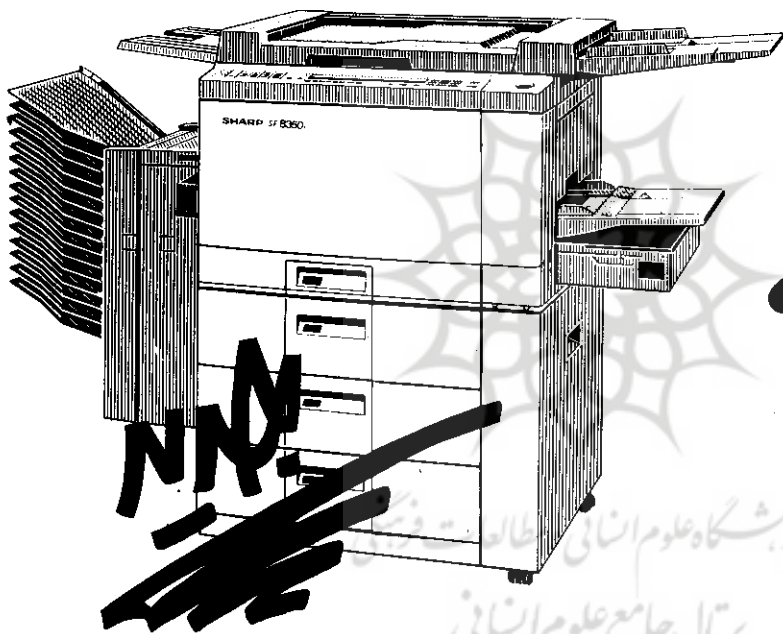
بسیاری از مدافعان پیشنهاد کمیسیون اوراق بهادار و بورس معتقدند که آن پیشنهاد متضمن این روح است که حسابرسان می‌توانند اطمینان و خاطر جمعی بیشتری در خصوص آنچه در زمینه کنترل‌های داخلی ارائه می‌کنند، در مقایسه با مواردی که از حسابرس در زمینه حسابرسی گزارشهای مالی انتظار می‌رود، ایجاد نمایند. این نظریه می‌گوید: «کمیسیون اعتقاد دارد که هماهنگی و تطبیق مسائل با بیانیه‌های شماره ۵۵ و ۶۰ به همراه آگاهی‌ها و اطلاعاتی که طی مدت انجام دادن رسیدگیهای حسابرسی بدست می‌آید، به احتمال بسیار باعث خواهد شد که حسابرس مستقل، اطلاعات همراه‌کننده و غلط را در گزارش مدیریت که برای کنترل‌های داخلی بقیه در صفحه ۶۲

سال هفتم شماره سوم و چهارم

8350

آخرین دستاورد پیشرفته

شارپ

SHARP
با ۲۵ پی در دقیقه

در طراحی و ساخت دستگاه فتوکپی 8350 شارپ
انجام کار پر حجم و سنگین پیش بینی شده است

فتوکپی های شارپ بدلیل قابلیت های بیشمار و کیفیت
به نظیرشان - با پشتیبانی مطلق سرویس و تعمیرات
گسترده در سراسر کشور و تامین مواد اولیه مصرفی
در ایران نیز مقام اول را در فروش داراست.

با پشتیبانی مطلق سرویس و تعمیرات منظم در سراسر کشور

تهران ۱۴۱۶۶ - بلوار کشاورز - نبش خیابان شهید بهرام نادری (سپیل سابق) شماره ۲۱۲
طبقه دوم تلفنهای ۶۵۲۱۴۲ - ۶۵۱۲۹۴ - ۲۱۵۴۳۶۶ - ۲۱۵۴۶۸۰ فاکس: ۶۵۹۳۱۳

مرکز ماشینهای اداری ایران
MAN BUSINESS MACHINES CENTER

بایش از ربع قرن تجربه

خرید سهام

بنده هم مثل خیلی‌های دیگر تصمیم گرفتم سری به بورس تهران بزنم، ببینم چه خبر است. اوایل مرداد ماه بود و تازه از کارهای حسابرسی و اظهارنامه مالیاتی و غیره خلاص شده بودم. پیش خود «بنده» فکر کردم: هم فال است و هم تماشا. نه ویزا می‌خواهد و نه بلیط هواپیما و نه ارز خارجی. تخصص لازم که فراهم است! حسابدار که هستیم! سالها تجربه که داریم! و چند تا ترازنامه هم بیشتر از دیگران پاره کرده‌ایم! پولهای سرگردان را از حساب پس‌انداز بچه‌ها درمی‌آوریم و می‌اندازیم توی روغن معاملات سهام!

از دوستان پرسیدم که بورس تهران کجاست. هر کس جوابی داد. آخر کار یکی گفت باباجان بورس چی را می‌خواهی؟ بورس طلا، ارز، جوارب، تلفن هر کدامشان یک جای بخصوص است. خلاصه همه بورسها را بلد بودند جز بورس اوراق بهادار تهران را.

«بنده» حدس زدم حتماً انجمن حسابداران آدرس بورس را بلد است. تلفن کردم، گفتند بورس عضو ما نیست، ولی مثل اینکه چند نفر عضو در بورس داریم! نیمساعتی گوشه تلفن

دست «بنده» بود تا اینکه پس از بررسی کلیه لیستهای کامپیوتری و غیر کامپیوتری معلوم شد که آدرس بورس را دارند. تازه فرمودند بخاطر حفظ اسرار حرفهای آدرس اعضا را به هر کسی نمی دهند. گفتم خانوم، من «بنده» هستم. گفتند حق عضویت بدهکاری، آدرس نمی دیم. «بنده» گفتم اولاً که تا شهریور وقت دارم، ثانیاً «بنده» حق عضویت خودم را در اردی بهشت ماه دادام، رسید هم دارم. گفتند: به به پس معلوم شد که در مجمع عمومی هم شرکت نکرده ای!؛ حق عضویتها اضافه شده! «بنده» در نهایت شرمساری عرض کردم خوب اگر امکان دارد به حساب همان قسمتی از حق عضویت خودم که تا بحال پرداخت کرده ام، اقلاً تلفن بورس را بدهید. با یک درجه تخفیف، تلفن را مرحمت کردند. حالا کاری نداریم چقدر طول کشید تا «بنده» موفق شدم با استفاده از خدمات شرکت مخابرات، تماس برقرار کنم و آدرس بورس را بدست بیاورم!

چه در دسر تان بدهم. خودم را با اتوبوس رساندم به بورس تهران و از انواع درهای نرده ای گردان، شیشه ای اتوماتیک و غیره گذشتم و با دو نفر نگهبان ورزشکار روبرو شدم که مرا راهنمایی کردند به طبقه بالا. برق هم که طبق معمول نبود. «بنده» کورمال کورمال رفتم بالا. چشم «بنده» که به تاریکی عادت کرد دیدم به به! انگار بورس نیویورک یا توکیو است. چه غوغائی بود! تعجب «بنده» بیشتر شد وقتی متوجه شدم تازه این قسمت مربوط به تماشاچیان محترم است و دعوا سر صندلی است برای نشستن. پیش خود «بنده» فکر کردم وقتی سر صندلی برای تماشا اینهمه دعوا باشد، بین سر سهم و قیمت آن چه غوغائی در پیش است!

«بنده» مجبور شدم بایستم و عرق بریزم (همان طور که در اتوبوس ایستاده بودم و ریخته

بودم) چشمتان روز بد نبیند. دور تا دور سالن تابلو بود و اسم شرکتها و سهام معامله شده و قیمت های دیروز! یک گودال ۲۰×۲۰ متر هم آن پائین بود و بیچاره کارگزاران هم یکی در میان روی صندلی دور میزهای سیاه نشسته بودند و فکر می کردند جایشان خیلی خوب است و یک ریال یک ریال روی دست هم بلند میشدند. خلاصه در عرض نیم ساعت قیمت سهم مورد معامله هفت ریال بالا رفت!

روی دیوار طبقه بالا پر بود از تراز نامه و آمار و اظهار نظر حسابرسان! گفتم «بنده» بهتر است نگاهی به آمارها بکنم. با کمال تعجب (تعجب نکنید که «بنده» چرا اینهمه تعجب می کنم خوب ساده هستم دیگر) دیدم آمارها همه مربوط به سالهای ۶۵ و ۶۶ است، غیر از چند تائاتی که مربوط به ۶۷ است. برای چند لحظه «بنده» فکر کردم الان سال ۶۸ است! تازه رسیدم به اظهار نظرهای حسابرسان عزیز. البته زیر آمارهای روی دیوار. در اکثر آنها نوشته بود «اظهار نظر بازرس و حسابرس: بجز بندهای مشروط گزارش حسابرسی، تراز نامه وضع واقعی را نشان میدهد!». یکی دو جا هم نوشته بود «بدون در نظر گرفتن آثار ناشی از اجرای قانون مالیاتهای مستقیم از نظر ذخائر مالیاتی و رعایت حقوق صاحبان سهام، طبق مستندات قانون تجارت، تراز نامه وضع موجود! را بنحو مطلوب و مناسب نشان میدهد!»

«بنده» می خواستم از همانجا برگردم و بروم سرمایه های سرگردان بچه های بی گناه را دوم تبه بگذارم در حساب سپرده بانکی ۶٪ ولی فکر کردم هر چه آب گل آلودتر باشد برای کسی که متخصص اینگونه امور باشد، بهتر است (در این موقع چین های خباثت روی پیشانی «بنده» بفهمی نفهمی پیدا شده بود) کمی بررسی کردم و از نوع خود نهایت استفاده را کردم و دو تا از

شرکتها را که سهامشان از نظر موارد علمی (از جمله افزایش سریع قیمت، امکانات سودآوری آینده، حجم معامله و نرخ بازده و غیره) مناسبتر بود خریدم. باز هم کاری ندارم که «بنده» چند ماه طول کشید که با هزار «من بمیرم تو بمیری» و وکالت نامه و خواهش و تمنا، ورقه های سهم را دریافت کردم و خیلی مرتب در دو پاکت جداگانه بایگانی کردم.

چند روز پیش «بنده» به همراه «عیال بنده» که او هم حسابدار است رفتیم بینیم چقدر بازده داشتیم، یعنی سهام چقدر بازده داشته است و چقدر CAPITAL GAIN داشتیم! با کمال خوشحالی دیدم هیچ ضرری نکرده ایم. سهم ۵۴۳۱ ریالی شده ۶۳۰۸ ریال و سهم ۲۴۷۰ ریالی شده ۱۸۴۱ ریال و پول قبلی سرگردان بچه های «بنده» دست نخورده است. نه سود نه ضرر! با خوشحالی مراتب را به عرض عیال «بنده» رساندم. فرمودند «خودتی»! اگر سرمایه های سرگردان بچه ها را دست نمی زدی تا بحال کلی سود ثابت بانکی بدون مالیات بدست آورده بودند! ماهی را هر وقت از آب بگیری بهتر از این است که نگیری! اون باصطلاح سواد و تجربه و سابقه حسابرسی و مشاوره مالی را بگذار در کوزه آبش را هم نگهدار چون قرار است آب جیره بندی شود! سهام را بفروش خودم بهتر بدم سرمایه گذاری کنم!

با التماس رفتم پیش یکی از کارگزاران عزیز که سهام «بنده» را هر چه زودتر بفروشند. فرمودند باید قدری! صبر کنی تا مشتری پیدا شود. «بنده» می بینم عیال رضایت نمی دهد. حالا دارم دنبالش قدری! پول سرگردان (بدون بازده) می گردم تا پول بچه ها را پس بدهم و تتمه آبرویم را پیش عیال «بنده» حفظ کنم. البته اصلاً نگران نیستم، سهم حتماً ترقی می کند! بگذارید جنگ خلیج فارس تمام شود! ■

نویسنده: آنتیادنیس*

ترجمه: غلامحسین دوانی

شرکت‌های شخصی

«چگونه شرکت‌های شخصی کیفیت زندگی مشتری را بهبود می‌بخشد»

سه فرزند که سالانه چهار هزار ساعت کار برای مؤسسه انجام می‌دهند. لیکن در مقایسه با زمانی که صرفاً یک کسارمند بسودند، قسارند کنترل بیشتری روی کار و برنامه‌های خانوادگی خود اعمال کنند. کتی‌وایت که مسئول کنترل شرکت است، میتواند ساعت ۳ بعدازظهر شرکت را جهت انجام وظایف خانوادگی ترک کند، ولسی در مقابل مقداری از کار اداری را در منزل در ساعات پایانی شب انجام می‌دهد. مایک براون نیز با توجه به برنامه‌های خانوادگی صبحها دیروقت به محل کار می‌آید و بعدازظهرها بلافاصله پس از تکمیل پروژه در دست اقدامش به نحوی که به اوقاتش در خانه لطمه وارد نیاید، کار را ترک می‌کند.

این زوج معتقدند که مؤسسات بزرگتر سعی دارند که برای متاهلین و نیازهایشان تسهیلاتی فراهم نمایند، اما همیشه انعطاف لازم را در این خصوص ندارند. کارمندان مؤسسه براون از یک منشی در سال ۱۹۸۳ به ۱۳ نفر در زمان حاضر افزایش یافته‌اند. اکثر آنان از مؤسسات بزرگ دولتی که آموزشهای با ارزشی برای کارکنان خود فراهم می‌آورند به استخدام این زوج در آمده‌اند. بعضی از این افراد واقعاً به نحو ایده‌آلی برای مؤسسه براون کار می‌کنند. مایک می‌گوید: «ما یک حسابدار خبره را که قبلاً دارای دفتر کاری مشرف بر بندر بستون بود، بااستخدام خود در آورده‌ایم. او هنگامیکه همکاری با ما را شروع کرد صرفاً دارای یک میز کار در اتاق بایگانی بود. در قبال بعضی از مزایایی که در مؤسسات بزرگ وجود دارد، مؤسسه براون سعی دارد که یک محیط آرام قابل انعطاف را برای کارمندان خود فراهم آورد. مایک می‌گوید: «ما انتظار تعهد خدمت در مقابل حرفه و شغل را از افراد داریم، لیکن ساعات اضافه کاری زیاد به نحوی که باعث هرز رفتن نیروی کارکنان باشد را نخواهیم داشت زیرا اگرچه ساعات کار طولانی بازده را به شیوهای بالا می‌برد، اما تأثیر سوئی بر کیفیت کار و خدمات افراد خواهد داشت. ما همیشه از نظر نیروی انسانی کمی بیش از حد لزوم پرسنل داریم. و باین ترتیب فشارهای کار بر سایر

ایفای تعهدات خود به نحوی که بتوانند وقت بیشتری را صرف توجیه مسائل مالی به مشتریان بنمایند، بود. آقای براون می‌گوید: «در یک مؤسسه بزرگ به محض اینکه شما یک پروژه را تکمیل کنید، بلافاصله برای شروع پروژه بعدی احتمالاً تأخیر کرده‌اید.» شما تعدادی از افراد شایسته و کاردان را در اختیار دارید که به مشتریان حرفه‌ای و آنهايي که از درآمد فوق‌العاده بالائی برخوردار هستند، خدماتی ارائه می‌دهند. در عین حال، انجام دادن خدمات مربوط به شرکتهای بزرگی که هزینه‌های گزافی را در این رابطه پرداخت می‌کنند نیز برعهده همین افراد است. در آن شرایط، انجام دادن نظریات مشورتی تلفنی و ارائه خدمات به مشتریان و حضور در جلسات برنامه‌ریزی آنها با هزینه زیاد برای مشتریان همراه خواهد بود. اما ما در حال حاضر خدمات خود را به آنان، در محل به مشتریان ارائه می‌نماییم. برای برخی از مشتریان وظایف خاص از قبیل کار کنترل کننده‌ها یا مدیران مالیاتی شرکتهای را انجام می‌دهیم. مشتریانی که توانایی پرداخت هزینه یک کارشناس مالی را ندارند، امکان استفاده از همان کارشناسان را بر مبنای ساعات کارکرد آنها در اختیارشان قرار می‌دهیم.

درصد بالایی از مشتریان جدید از طریق مؤسسه بوسیله مشتریان قدیمی که از توجه خاص و خدمات مؤسسه راضی و خشنودند معرفی گردیده‌اند. خانم کتی وایت می‌گوید: «وقتی ما مفاهیم صورتهای مالی را به مشتریان توضیح می‌دهیم اکثر آنان می‌گویند که هیچ مؤسسهای قبلاً چنین خدماتی را برای آنها انجام نمی‌داده است.»

علاقه شخصی

از دیگر هدفهای عمده شرکا، در مؤسسه جدیدالتأسیس ایجاد موازنه بین زندگی خصوصی و حرفه‌ای آنان بوده است. آنان اکنون زوجی هستند با

زمانیکه مایک براون مدیر مالیاتی ارشد یک مؤسسه ملی حسابداری بزرگ بود، مشاهده میکرد تعداد زیادی از همکارانش تا ساعت ۸ شب، حتی در تعطیلات آخر هفته به کار می‌پردازند تا نشان دهند که کارکنان سخت‌کوشی هستند.

اگر چه بعدها مایک براون در یک کار گروهی خصوصی مشغول کار شد، لیکن بزودی دریافت که بدلیل درآمد جزئی که از مشتریان کوچک بدست می‌آورد علیرغم میل شخصی خود نمی‌توانست وقت چندانی را صرف کار گروهی نماید.

او بعدها برای دستیابی به یک کار بهتر با مشارکت کتی‌وایت که یکی از کارمندان ارشد قسمت حساسی همان شرکت بود، یک مؤسسه خصوصی در بوستون در سال ۱۹۸۳ تأسیس نمودند. شرکا با یک کامپیوتر کوچک PC و یک ماشین تایپ، دو عدد میز تحریر و یک کتابخانه و همچنین با یک مشتری بزرگ قدیمی که ما یک براون در شرکت قبلی، خدمات وی را انجام می‌داد، کار را شروع کردند. سرمایه‌گذاری اولیه آنها کمتر از ده هزار دلار بود و هدف اصلی این مشارکت کمک به کسب درآمد زیاد و ارزش ویژه بالا برای افراد معمولی حرفه‌ای و مؤسسات خصوصی، دوستانه و خانوادگی بود. یکی از تمهیدات آنان

* آنتیادنیس، نویسنده ارشد نشریه حسابدار، در استخدام انجمن حسابداران خبره آمریکا است. نقطه نظرات مشارالیه در این مقاله لزوماً بمعنای نقطه نظرات انجمن حسابداران خبره آمریکا نیست. نامبرده عضو کمیته مشورتی صدور دستورالعمل‌های تعیین روش می‌باشد.

کسی که در بازار کار فعالیت می‌کند، برای ما بسیار مشکل بود که چنین پاسخی به مشتریان بدهیم چون ما تمام سال را فعالیت می‌کردیم که درآمد خود را به میزان ۱۵۰۰۰ دلار در سال بالا ببریم، ولی اکنون ما صرفاً در یک مرحله از کار برآحتی به آن دست می‌یابیم.

اما نقطه مقابل این طرز تفکر صرفاً یک ذهنیت رایج در مؤسسات بزرگ قدیمی بود که می‌گفت سعی کنید بهرنحوی مشتریان را حتی با فریب‌دادن نگهدارید، اگر ما چنین رویه‌ای را عمل می‌کردیم مصداق ضرب‌المثل «با یک دست نمی‌توان چند هندوانه را بلند کرد» می‌شدیم و بدیهی است تعدادی از آنها نیز می‌افتاد و می‌شکست.

وراحت سر کار حاضر شوند. ما یک می‌گویید: «این سیاست و برخورد ما با کارکنان به شیوه‌ای اثر بخشید که آن را میتوان مشابه پرداخت یک اضافه حقوق ده هزار دلاری برای هر نفر تصور نمود.» برندان اسمیت مدیری که ابتدای کارش را در یک شرکت بزرگ آغاز کرده بود، به موسسه براون روی آورد زیرا در این موسسه به او اجازه داده می‌شد که مستقیماً با مشتریان در کلیه زمینه‌های تجاری به بحث بنشیند. برای برندان اسمیت ساعات کمتر اضافه‌کاری و یک جو مساعد و مطلوب کاری، مناسب‌تر از امتیازات دیگر به نظر می‌رسد. او معتقد است که شکل و ساختار غیررسمی مؤسسات کوچکتر باعث افزایش کارآئی آنها می‌گردد. وی اظهار می‌دارد: «من فکر می‌کنم در یک روز کاری هشت‌ساعته مقدار کار بیشتری در مقایسه با شرکت بزرگ قبلی که در آن کار می‌کردم، انجام می‌دهم.»

ابقاء در رشته کار خود

مؤسسه براون دارای سه مدیر است که انتظار می‌رود به مجرد اینکه آنان به هدفهای تعیین‌شده‌ای در راستای توسعه عملیات و ساعات قابل منظور نمودن به حساب مشتریان دست یابند، میتوانند تاحد یک شریک مؤسسه ترقی نمایند. در مجموع چنین افرادی در خصوص رشد آتی مؤسسه بسدلیل روند نزولی اقتصاد ایالت ماساچوست بسیار محتاط هستند. مضافاً اینکه آقا و خانم براون مایلند که شرایط کیفی را که آنها را وادار به تأسیس چنین مؤسسه‌ای نموده است، حفظ کنند. مایک می‌گوید: «اگر شما خیلی سریع ترقی کنید دیگران را مایوس خواهید کرد. در سالهای اولیه ما مجبور بودیم که به بعضی از مشتریان که می‌توانستیم کارهای مالیاتی آنها را انجام دهیم، بگوئیم که خدمات حسابرسی آنها را برعهده نمی‌گیریم. چرا که آن‌کار از عهده مؤسسه کوچکی چون ما خارج بود. از نقطه نظر

کارمندان کاهش می‌یابد و بدین طریق پروژه دیگری را می‌توان سریعاً قبول کرد و بهمین منوال خدمات سریعی را فراهم نمود.»

این شیوه و سیاست کاری در کوتاه‌مدت اثر منفی بر سودآوری شرکت دارد، ولی مؤسسه براون معتقد است که رشد و ترقی خدمات به مشتریان را در درازمدت به همراه خواهد داشت.

این زوج کوششهایی در جهت علائق شخصی و خانوادگی پرسنل خود می‌دارند. ما یک توضیح می‌دهد که ما به این مسئله واقف هستیم که موارد مهمتر از کار نیز در زندگی هر فرد وجود دارد. در همین راستا کاری کردیم که یکی از زوج‌های تحت استخدام سه روز در هفته کار کنند و دیگری اگر یک مورد اضطراری حضور او را در ایام هفته با مشکلی مواجه ساخت میتواند در روزهای شنبه تعطیلی جهت انجام دادن کارهای عقب‌مانده در اداره حضور یابد. مؤسسه براون یک صندوق ذخیره ایام فراغت نیز بوجود آورده است که از آن طریق اگر مدیران بتوانند به اهداف شخصی کاری در راس موعده‌ی خاص دست یابند، بتوانند ساعات اضافه‌کار کرده در ایام هفته ویا حتی در تعطیلات پایان هفته را در ازاء دریافت مرخصی طولانی‌تر جبران نمایند. یک کارمند در شرکت‌های بزرگ همیشه مایل است که دو ماه تعطیلات را برای گردش به اروپا برود، لیکن درخواست چنین مرخصی برای وی همیشه با ترس و لرز همراه است. کتی اضافه می‌کند که ما به کارکنان می‌گوییم که ما شما را به استفاده از مرخصی برای انجام دادن کارها و علائق شخصی تشویق می‌کنیم و این امکان را به شما می‌دهیم که با تعهد کار یکدیگر بتوانید از این مزایا بهره‌مند شوید.

یک ابتکار ساده نوین تاثیر بسیار مفیدی در روحیه کارکنان باقی گذاشت، بدین منوال که در تابستان گذشته به کارکنان اجازه داده شد که روزهای جمعه بشرطی که جلسه‌ای نداشته باشند با لباسهای اسپرت

سمنار بورس اوراق بهادار

دانشکده حسابداری و مدیریت دانشگاه علامه طباطبائی در نظر دارد سمنار فوق را در نیمه دوم خرداد ۱۳۷۰ برگزار نماید. خیابان ولی عصر خیابان توابیر خیابان نظامی گنجوی

سرمایه‌گذاری در صندوق‌های امانی

نریمان ایلخانی

موجباتی فراهم آورده شد که جمع‌کثیری، بویژه عده‌ای از کارکنان شرکتها و کارمندان دولت و دیگر اقشار مردم که قبل از آن، سابقه فعالیت در یک چنین بازاری را نداشتند به جمع صاحبان سهام پیوندند متعاقب انقلاب اسلامی و ملی شدن سهام بسیاری از شرکتها و واحدهای تولیدی و همچنین مسائل و مشکلات و نارسائی‌های ناشی از جنگ تحمیلی، بورس اوراق بهادار در دهساله بعد از انقلاب عملاً با رکود کامل مواجه گردید. معهذاً در یکی دوسال گذشته، فعالیت و به تبع آن حجم معاملات بورس افزایش یافته است.

با آنکه از جمله دلایل رکود بورس، مشکلات اقتصادی دهه بعد از انقلاب بوده، معهذاً پارهای از قوانین منجمله همان قانون گسترش مالکیت واحدهای تولیدی نیز از جمله علل تضعیف قوانین و مقررات مالکیت سهام بوده است. زیرا ارتباط پرداخت وجه سهام خریداری شده توسط کارگران با سود سنوات آتی آن و نیز صدور اوراق قرضه از بابت سهام واگذار شده به سازمان گسترش مالکیت واحدهای تولیدی و صنعتی که متعاقباً با عدم پرداخت به موقع مواجه گردید، فی‌نفسه به تزلزل این بازار منتهی میشود. کما آنکه یکی از دلایل سقوط بورس‌های جهانی در سنوات ۱۹۳۰ صدور سهام تهیدی بوده است.

عدم توجه به تعهدات قانونی و مشکلاتی که اوراق سهامی که بدون دریافت وجه در اختیار کارگران گذارده شده بود تا از محل سود سهام جبران شود، زمانی بروز نمود که متوجه شدند سود سهامی در کار نیست یا کارخانه کلاً ملی شده است.

از میان انواع سرمایه‌گذاری‌ها ساده‌ترین شکل آن سپرده‌های بانکی است که معمولاً بازده ناچیزی دارد. این بازده در سنوات گذشته به مراتب پائین‌تر از نرخ تورم بوده است و این امر باعث شده است که استقبال چندانی به عنوان سرمایه‌گذاری از آن به عمل نیاید و اگر هم فردی وجوه مازاد خود را نزد بانک می‌نهد، در واقع امر، بازده منفی بدست آورده و بجای استفاده، در حقیقت متضرر می‌شود. حتی برای بانکها و سیستم بانکی نیز این امر مشکل‌آفرین بوده است و چون بانکها نتوانسته یا

با فعالیت مجدد بورس اوراق بهادار و افزایش حجم معاملات در بازار مذکور، موقعیت مناسبی پیش آمده است که روال سرمایه‌گذاری در آن مورد بررسی و بازنگری قرار گیرد. بورس نه تنها بازار و محل خرید و فروش سهام شرکتها است، بلکه سازمانی است که به کار نرخ‌گذاری سهام اشتغال دارد. این امر باعث شده که بورس اوراق بهادار به تشکیلاتی که نبض فعالیت‌های اقتصادی یک کشور را نشان میدهد، مبدل شود.

سابقه فعالیت بورس اوراق بهادار به صدها سال می‌رسد. پس از انقلاب صنعتی در اروپا و تشکیل کمپانی‌های استعماری نظیر کمپانی هند شرقی و غیره که به امر فعالیت‌های اقتصادی بسیار گسترده‌ای اشتغال داشتند نیاز به وجود بازاری که در آن اوراق سهام به سهولت و در ضمن با اطمینان از نرخ مناسب آن نقل و انتقال یابد، احساس میشد. بورس در نیمه دوم سده نوزده به شکل تقریباً کنونی آن در اغلب کشورهای اروپایی پا گرفت و قوانین تجاری آنها برای تشکیلات بورس، اعتبار و ارزش قابل توجهی قائل است.

تاریخچه بورس اوراق بهادار در ایران

به منظور گسترش مالکیت کارخانجات و شرکتها و همچنین به جهت ایجاد تسهیلات لازم برای انجام دادن معاملات روی اوراق بهادار، نیاز به وجود بورس احساس گردید. به این منظور نه تنها تشکیلات بورس پایه‌گذاری شد، بلکه به جهت فعال‌تر ساختن آن و نیز گسترش مالکیت این قبیل شرکتها، با تصویب قانون گسترش مالکیت واحدهای تولیدی عملاً

نمی‌توانستند از وجوه مذکور استفاده اقتصادی کنند، عملاً سپرده‌های مردم بجای آنکه سودهنگفتی را عاید بانک کند (در شرایط تورمی) تنها توانسته است با بازده نسبتاً اندکی بکار گرفته شود. روش دیگری که سرمایه‌گذاران میتوانند به جهت سرمایه‌گذاری، وجوه مازاد خود را مورد استفاده قرار دهند، خرید طلا، فرش، زمین، ارز، خانه، ماشین و غیره است که اگر چه معمولاً پول ارزش خود را حفظ میکند، ولی سرمایه‌گذاری مولدی نیست و فی‌نفسه تورم را دامن‌میزند علاوه بر سپرده‌های بانکی اوراق قرضه نیز از مکانیزم‌هایی است که میتواند مورد توجه سرمایه‌گذاران قرار گیرد و مردم در آن به سرمایه‌گذاری بپردازند. معیناً این مکانیزم که از نظر بازده کاملاً مطمئن است، به علت تورم همانطور که ذکر شد، مطلوبیت خود را از دست داده است. بعلاوه در ایران به دلیل عدم مطابقت آن با موازین شرعی نپسندیده شده است.

یکی دیگر از انواع سرمایه‌گذاری، سرمایه‌گذاری در سهام شرکتهاست. چنانچه شرکت خارج از بورس باشد، نیاز آن به نقدینگی از طریق سیستم بانکی، پیش‌فروش محصولات و نهایتاً آورده نقدی صاحبان سهام فعلی و یا جدید مرتفع میشود. سهامدار جدید تنها وقتی به این امر رضایت میدهد و یا این مهم زمانی انجام می‌پذیرد که به عنوان یکی از شرکای فعال در مسائل شرکت نقش داشته باشد و این امر مستلزم شناخت بسیار وسیع از عملیات تولیدی یا خدماتی شرکت خواهد بود.

در مواردی که سرمایه‌گذار از طریق بورس اوراق بهادار به خرید سهام اقدام می‌نماید، لازم است شناخت مناسبی از شرکتی که در آن سرمایه‌گذاری می‌نماید، داشته باشد.

در نتیجه بطور معمول سرمایه‌گذاران می‌توانند به سپرده کردن مازاد نقدینگی خود نزد بانک یا خرید سهام در بورس اقدام کنند. تفاوت این دو نحوه سرمایه‌گذاری بسیار زیاد است و به عبارت دیگر، قبول ریسک در سهام شرکتی که سرمایه‌گذاری در آن انجام می‌پذیرد، کاملاً جدی است. به همین دلیل سرمایه‌گذاران در پارامی از اوقات نسبت به خرید یک مجموعه از سهام اقدام می‌نمایند تا به این ترتیب ریسک خود را کاهش دهند. این امر در پارامی از شرکتها که بصورت گروه سرمایه‌گذاری فعالیت می‌نمایند نیز به چشم می‌خورد. یعنی در سرمایه‌گذاری السبزه، بهشهر و غیره و بویژه در شرکت سرمایه‌گذاری ملی، این ریسک به حد بسیار بالایی پخش شده است، یعنی با خرید سهام آن شرکت سرمایه‌گذار احتیاج ندارد که نسبت به یک صنعت خاصی مطالعات وسیعی به عمل آورد یا بیهوده سرمایه خود را به خطر بیندازد. این نحوه تقسیم ریسک باعث شده است که در کشورهایی که برای جلب سرمایه‌داران خصوصی اهمیت قائلند، شرکت‌هایی به عنوان «یونیت‌تراست» یا «صندوق‌های امانی» فعالیت نمایند که هدف اصلی این شرکتها استفاده از سود سهام شرکت‌هایی است که در آنها سرمایه‌گذاری می‌کنند. به این ترتیب که مردم به جای خرید سهام شرکتها یا شرکت‌های سرمایه‌گذاری، پول خود را عملاً بصورت ودیعه در اختیار «صندوق‌های امانی» قرار می‌دهند و آنان نیز از این وجوه جهت سرمایه‌گذاری استفاده به عمل می‌آورند. این وجوه، همان نقش وجوه اداره شده را خواهد داشت و از آن عملاً جهت سرمایه‌گذاری در دیگر شرکتها استفاده میشود.

بصورت کمابیش امروزی مدون شده است و در آن حقوق صاحبان سهام عمده و جزء بصورت کمابیش دقیقی تشریح شده و حقوق هر گروه و طبقه مشخص است و مسئولیتهای هر گروه نیز تعریف گردیده است. این امر در ایران اگر چه بصورت عمومی و کلی مشخص است، لیکن پارامی از نکات ریز و تبعی اجرائی قوانین تجاری بصورت دقیق مشخص نشده و ظاهراً اختیارات بسیاری به دارندگان سهام اکثریت داده شده است و این امر باعث میشود که سهامدار جزء باترس به سرمایه‌گذاری در شرکتها بپردازد بویژه آنکه در اغلب شرکت‌های پذیرفته شده در بورس، اوراق بهادار ایران سهامدار جزء و خصوصی، خود را در مقابل سهامدار اکثریت که اغلب دوایر دولتی می‌باشند، بسیار ضعیف احساس می‌کند و اصولاً منافع این دو گروه بسیار متفاوت است. یکی به سودآوری صرف توجه دارد و دیگری نقش خود را به عنوان یک اهرم اقتصادی اجرای سیاستهای دولت به شمار می‌آورد.

انباشته شدن نقدینگی نزد بخش خصوصی از جمله عواملی است که در جهت بروز تورم عمل می‌نماید. به منظور کنترل تورم لازم است که نقدینگی بخش خصوصی که در اثر کسر بودجه‌های هنگفت سنواتی نتیجه شده است به طریقی جبران و کنترل گردد. برای این منظور اقداماتی که میتوان به انجام رسانید، مانند فروش ارز، فروش طلا، فروش کالای سرمایه‌ای، و نیز فروش سهام میتواند مدنظر قرار گیرد. از میان طرق مذکور، فروش سهام به دلایل گوناگون بیشتر مقرون به صرفه است، زیرا باعث میشود سرمایه‌گذاری بسوی صنایع و واحدهای تولیدی سوق یابد، بیشتر تحت کنترل قرار گیرد، به خروج ارز و طلا از کشور منجر نشود، از عوارض سوء بهم خوردن نظام کالاهای سرمایه‌ای جلوگیری کند و تعهد قابل توجهی برای دولت در آینده ایجاد ننماید. ضمناً نفس سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در بورس و اوراق سهام باعث میگردد که مسئولیت مدیران واحدهای اقتصادی و نیز گردانندگان بورس سنگین‌تر شود و در نتیجه با مسائل و مشکلات بادقت و وسواس بیشتری برخورد شود.

صندوق‌های امانی

یک واحد یا صندوق امانی میتواند توسط مثلاً یک بانک، شرکت بیمه یا اشخاص خصوصی راه‌اندازی شود. سرمایه‌گذاری در یک چنین واحدهایی میتواند به کاهش ریسک سرمایه‌گذاری منجر گردد، زیرا صندوق امانی چون عموماً نسبت به خرید تعداد سهام متنوعی اقدام می‌کند، ریسک کاهش سریع قیمت سهام یک شرکت تعدیل می‌شود و کاهش می‌یابد. به این وسیله سرمایه‌گذار خصوصی راغب میشود تادراین نوع از اوراق سرمایه‌گذاری کند، بجای آنکه مثلاً در سپرده قرض الحسنه یا سپرده‌های کوتاه مدت و بلندمدت بانکی سرمایه‌گذاری نماید. همچنین چون سرمایه‌گذار خصوصی درمی‌یابد که خریداری سهام برای وی توسط یک گروه متخصص انجام پذیرفته است، امید به سودآوری سرمایه‌گذاری بیشتر است.

روش کار

در صندوق‌های امانی منطق کار به این است که به جای آنکه فردی سهام یک شرکت را خریداری نماید، یک مجموعه از سهام تعداد زیادی از شرکتها را خریداری می‌نماید و به این ترتیب ریسک خود را کاهش می‌دهد و حتی علاوه بر سهام، مقداری از منابع خود را نیز بقیه در صفحه ۵۷

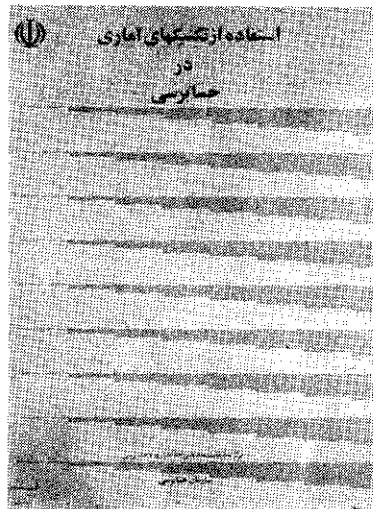
مسائل و مشکلات وضعیت فعلی

سرمایه‌گذاری روی سهام شرکتها مدت زیادی است که در کشورهای اروپایی جا افتاده است. قوانین تجاری این کشورها از این لحاظ سابقه طولانی دارد و متجاوز از صدوبیست سال است که قوانین تجاری آنان

استفاده ارتکنیکهای آماري در حسابري

استفاده از تکنیکهای آماری در حسابری، ترجمه و تألیف دکتر رضا شباهنگ، مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابری - سازمان حسابری، نشریه ۸۵، چاپ اول، رحلی شهریور ماه ۱۳۶۹، تیراژ ۱۰۰۰۰ نسخه.

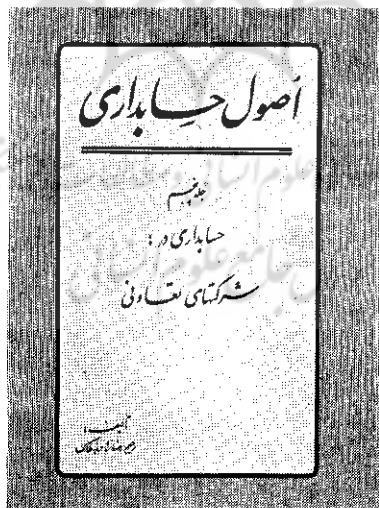
در این کتاب ابتدا درباره نمونه‌گیری آماری و هدفهای حسابری و سپس درباره نمونه‌گیری آماری در فرایند حسابری بحث شده و سپس به مفاهیم اساسی آمار، دقت، قابلیت اعتماد و احتمال خطر نمونه‌گیری و روشهای نمونه‌گیری صنعت و روشهای نمونه‌گیری متغیر طبقه‌بندی نشده و طبقه‌بندی شده، نمونه‌گیری با ضریب احتمال متناسب با اندازه و بکارگیری نمونه‌گیری آماری در حسابری پرداخته شده است. در فصول نهم، دهم و یازدهم بررسی مورد خاص شرکت صنعتی شرق، مشکلات اجراء و برنامه‌های کامپیوتری آمده است. کتاب دارای واژه‌نامه فارسی به انگلیسی، انگلیسی به فارسی و فهرست موضوعی نیز هست. مطالعه این کتاب به دست‌اندرکاران حرفه حسابری توصیه می‌شود.

کتابهای تازه...

اصول حسابداری/جلد پنجم/حسابداری در شرکتهای تعاونی

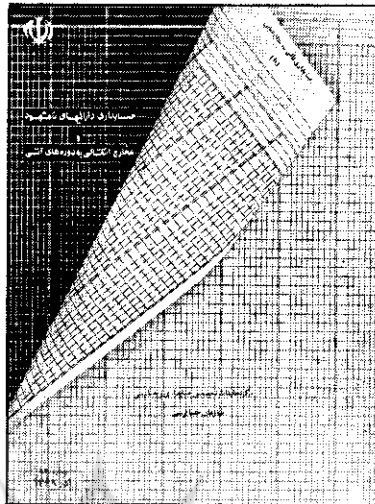
رحیم رضازاده — ملک/انتشارات
اردیبهشت/ چاپ اول ۱۳۶۹
رحلی ۱۰+۱۷۰ صفحه

مؤلف در مقدمه کتاب می‌نویسد: دانش حسابداری گرچه اصول مشخص و مدونی دارد که در هر جامعه‌یی و هر گونه موسسه‌یی، رعایت آن اصول ناگزیر است، ولی فقط رعایت اصول دانش حسابداری، برای سامان دادن جریان امور مالی کافی نیست، بلکه باید در هر جامعه‌یی، این اصول مشخص و مدون، به نحوی مقتضی با قوانین مالی موضوعه‌ی همان جامعه ترکیب و تلفیق گردد، تا نه تنها امور مالی موسسات سامان یابد، بلکه مسئولیت‌های قانونی نیز رعایت و ملحوظ شود. مؤلف در نظر دارد که یک دوره کتاب حسابداری در ده جلد منتشر نماید که کتاب حاضر جلد پنجم آن است قبلاً دو جلد از این مجموعه (حسابداری در شرکتهای سهامی و حسابداری در شرکتهای غیرسهامی) منتشر شده است. کتاب در ۱۲ فصل تنظیم و برای هر

فصل مسائل مناسب طرح و تنظیم گردیده است. کتاب دارای شش ضمیمه است. در این ضمیمه قانون شرکتهای تعاونی و نیز آئین‌نامه‌های مربوط و نیز سایر مواد قانونی که به شرکتهای تعاونی ناظر می‌باشد تماماً جمع‌آوری و ارائه گردیده است.

حسابداری مالی سطح میانی ۱۰

حسابداری دارائیهای نامشهود و مغارج انتقالی به دوره‌های آتی/ مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابرسی سازمان حسابرسی/ شماره ۸۴ آذرماه سال ۱۳۶۹/ ترجمه و تکلیف مصطفی گودرزی و حبیب‌اله تیموری/ چاپ اول/ رحلی ۹۴ صفحه.

کتاب حاضر هشتاد و چهارمین نشریه سازمان حسابرسی است که با توجه به روشهای نوین حسابداری و با توجه به استانداردهای رایج تنظیم شده است و نکات زیر در تألیف کتاب مورد نظر بوده است:

- ۱- بیان هریک از موضوعات مورد بحث و تشریح آن از طریق ارائه مثالهای متنوع
- ۲- پرداختن به جنبه‌های عملی و کاربرد هریک از موضوعات
- ۳- تأکید بر جنبه‌های کاربردی استانداردهای وضع شده در باره هریک از موضوعات
- ۴- در نظر گرفتن قوانین مربوط به واحدهای اقتصادی در ایران
- ۵- تدوین مطالب برای حسابداران حرفه‌ای و نیز کاربرد آموزشی آن

ملحوظ بوده است.

۶- ارائه سؤال و تمرین کتاب دارای برابری فارسی اصطلاحات انگلیسی و نیز فهرست منابع و مأخذ است چاپ کتاب با کیفیتی مطلوب انجام یافته صفحه‌بندی و آرایش کتاب با دقت صورت گرفته و بر ارزش کتاب افزوده است.

طراحی سیستم اطلاعاتی انبار

(در واحدهای صنعتی)/ گروه مهندسی صنایع انتشار جهاد دانشگاهی صنعتی شریف/ چاپ پنجم سال ۱۳۶۹ وزیری ۹۴ صفحه کتاب در سه فصل تنظیم گردیده است:

فصل اول بخشهای درگیر در سیستم اطلاعاتی انبار
فصل دوم طراحی سیستم اطلاعاتی انبار
فصل سوم مطالعه سیستم پیاده شده در یک کارخانه

کتابهای جدید غیر حسابداری

(محمدرضا محمدی‌فر)
راهنمای DOS و کامپیوترهای شخصی
انتشارات صداوسیما جمهوری اسلامی ایران (سروش)
چاپ اول سال ۱۳۶۹/ رقعی
۲۶۱ صفحه

نظریه اقتصاد خرد/ فرگوسن جلد دوم/
ترجمه محمود روزبهان
چاپ اول سال ۱۳۶۸/ وزیری ۲۸+۲۴۱
صفحه

راهنمای شرایط و اصطلاحات بازرگانی بین‌المللی (انیکوترمز)/ کتاب شماره ۳۴۵ اطاق بازرگانی بین‌المللی ترجمه عسگر شیرزاد از انتشارات کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین‌المللی با همکاری اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران/ چاپ اول سال ۱۳۶۹/ وزیری ۱۹۲ صفحه

مجله‌هایی که توسط کتابخانه انجمن مرتباً دریافت میگردد.

اطلاعات سیاسی اقتصادی
نشریه ماهانه مؤسسه اطلاعات

هفته‌نامه - اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران.

گزارش کامپیوتر - ماهنامه انجمن انفورماتیک ایران

همهانگ - فصلنامه برای هماهنگی آموزشهای فنی و حرفه‌ای

نوآوران - نشریه داخلی سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران.

فرش ایران - نشریه اتحادیه بازرگانان ایرانی فرش دستباف در آلمان غربی.

کامپیوتر - ماهنامه تخصصی سپهر - ماهنامه بانک صادرات ایران و بانکهای استان

بانک و کشاورزی - ادارمروابط عمومی بانک کشاورزی

بورس - گزارش هفتگی سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران
رونق - مجله اقتصادی - اجتماعی

کیمیا - ماهنامه علمی - فنی - اقتصادی - خبری

شماره: ۳۰/۴/۱۳۵۰۲
تاریخ: ۰۰/۱۰/۱۶۹

تاریخ پروانه بهره‌برداری ملاک آغاز فعالیتها است

رای هیئت عمومی شورایعالی مالیاتی

نامه شماره ۲۵۴۶-۳۰/۵-۶۹/۷/۳-۳۰/۴/۱۳۵۰۲ دفتر فنی مالیاتی مبنی بر اختلاف نظر در مورد اعمال معافیت بردرآمد واحدهای تسویدی که از طرف وزارتخانه‌های صنایع یا صنایع سنگین یا معادن و قزاق برای آنها پروانه یا کارت تاسیس صادر میشود از تاریخ شروع به بهره‌برداری حسب ارجاع معاونت محترم درآمدهای مالیاتی در اجرای بند ۳ ماده ۲۵۵ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ماه ۶۶ در هیئت عمومی شورایعالی مالیاتی مطرح و اجمال قضیه از این قرار است که در مورد مبدا شروع اعمال معافیت دونظریه ابراز شده که یکی از آنها شروع بهره‌برداری مندرج در پرونده رامبدا شروع اعمال معافیت دانسته و دیگری کلمه «پرونده» مندرج در ماده ۱۳۲ را ناشی از اشتباه تحریر شناخته و صحیح آن را کلمه «پروانه» میدانند. هیئت عمومی شورایعالی مالیاتی پس از بحث و بررسی و تبادل نظر و توجه به سوابق موضوع بشرح آتی مبادرت به صدور رای می‌نماید:

رای اکثریت:

راجع به کلمه «پرونده» مندرج در متن ماده ۱۳۲ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ماه ۱۳۶۶ از حیث احتمال وقوع اشتباه تحریر باید گفت بفرض عدم اشتباه مذکور نیز این سؤال مطرح می‌گردد که آیا منظور پرونده موجود نزد مرجع صدور پروانه بوده است یا پرونده مالیاتی مربوط در حوزه مالیاتی. از طرفی در تبصره ۳ ماده یادشده صراحتاً در این خصوص عبارت «پروانه بهره‌برداری» بکار رفته است که باوجود کلمه «پرونده» این نیز موجب بروز مغایرت و دوگانگی در تعیین مبدا خواهد بود. با عنایت به مراتب فوق و اینکه علی‌القاعده در موارد ابهام و مغایرت‌های قانونی حتی‌الامکان باید موضوع ایجاد هماهنگی و رعایت موازین اصولی مورد توجه واقع شود از احکام قانونی مربوط چنین استنباط میشود که تاریخ مندرج در پروانه بهره‌برداری بعنوان مبدا شروع معافیت مورد نظر بوده است و نظر دفتر فنی مالیاتی از این حیث مورد تأیید میباشد.

محمدتقی نژاد عمران
محمد رزاقی
علی اکبر نوریخس
علی اکبر سمیعی
مجید میرهادی
محمود حمیدی
داریوش آل آقا

نظر اقلیت:

بالتفات به صراحت ماده ۱۳۲ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ماه ۱۳۶۶ مجلس شورای اسلامی در خصوص عبارت «مندرج در پرونده» بنظر میرسد تاریخ شروع بهره‌برداری مذکور در پرونده حوزه مالیاتی مورد نظر بوده است.

بخشنامه‌های مالیاتی

نقل و انتقال سهام در بورس تهران از ۱۰٪ مالیات معاف است

بمقتور تسریع در امر معاملات سهام شرکت‌های سهامی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار بندینوسیله مقرر می‌دارد که مفاد بخشنامه شماره ۶۸۱/۲۹-۳۰/۵/۱۳۷/۳۵۶۴ مستوفوع وصول ده درصد مسالیات علی‌الحساب، شامل نقل و انتقال سهام شرکت‌های مذکور تمسبات. مقتضی است مراتب راسخاً به حورهای مالیاتی مربوط ابلاغ نمایند.

محسن نوربخش
وزیر امور اقتصادی و دارایی

ردیوش:

- ۱- حجت‌الاسلام و المسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران عطف بنامه شماره ۲۲/۴۲۷۶-۶۸۷/۱۷ جهت استحضار
- ۲- جناب آقای دکتر سید محمدحسین عادل رییس محترم بانک مرکزی اسلامی ایران عطف بنامه شماره د ش ۶۸۷/۱۱ ۲۵۱/ جهت اطلاع.

اداره کل مالیات بر شرکتها

بشمار اطلاع بعضی از حوزهای مالیاتی در ارتباط با فروش دارایی قابل استهلاک در صورت تقصیر علی‌الرأس اقدام به برآورد ارزش فروش نموده، مابالتفاوت ارزش دفتری و ارزش برآوردی را بعنوان یکی از اقلام درآمد محسوب و چنانچه ارزش دفتری مشخص نباشد بهای تعیین شده را عیناً درآمد مشمول مالیات تلقی مینماید. لذا در این باره نکات زیر را که به تأیید هیئت عمومی شورای عالی مالیاتی هم رسیده است برای اجراء به مأموران مالیاتی متذکر میگردد:

الف- در صورت قبول دفاتر حسب مورد باستناد بند ۵ ماده ۱۲۵ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفندماه ۱۳۴۵ و اصلاحیههای بعدی و بند ۵ ماده ۱۴۹ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ۱۳۶۶ معادل ارزش مستهلاک نشده دارایی منهای حاصل فروش بعنوان زیان و چنانچه میزان فروش بیش از ارزش مستهلاک نشده دارایی باشد، مابالتفاوت بها بعنوان سود در حساب سودنیزان مالی مربوط منظور خواهد شد.

ب- در صورت رد دفاتر و تعیین بهای فروش دارایی براساس تحقیقات معموله، احتساب هین فروش مابالتفاوت فروش و ارزش مستهلاک نشده آن بعنوان سود یا زیان صحیح نموده بسلگه طبق ماده ۱۲۸ و ۱۲۹ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفندماه ۱۳۴۵ و ماده ۱۵۲ و ۱۵۳ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفندماه ۱۳۶۶ باید با انتخاب فرقه و اعمال ضریب مناسب مبادرت به تعیین درآمد حاصل از این ممر نموده و چنانچه مجموعه ضرایب موجود فاقد ضریب مالیاتی از این حیث باشد برابر تبصره ۳ ماده ۱۵۴ قانون اخیرالذکر ضریب مورد نظر توسط هیئت حل اختلاف مالیاتی محل با عنایت به مشخصات دارایی فروش رفته و سایر جهات تعیین خواهد گردید.

پ- در تعیین درآمدهای مورد بحث اولاً مأموران تشخیص یا کارشناسان و حسابرسیان مربوط مکلفند برای بست آوردن فروش واقعی دارائیه تحقیقات کافی بعمل آورند و از برآورد غیر عادلانه با نظر و رای دلخواه خود بپرهیزد ثانیاً کمیسیونها و هیئتهای حل اختلاف مالیاتی تعیین کننده ضرایب شایسته است بمتظور رعایت عدالت مالیاتی بانوجه به واقعیت نسبت به تعیین ضرایب اقدام نمایند.

احمد حسینی - معاون درآمدهای مالیاتی

دنباله حسابداری مدیریت

هدفهایشان به کار می‌برند.

عامل دیگر برای شرکتهای کمرهای، درصد سود ناخالص و سود ویژه نسبت به فروش ۷۷٪ است. حاشیه سود برای ۸۳٪ شرکتهای ژاپنی و رشد فروش برای ۸۲٪ شرکتهای ایالات متحده معیار مالی مهمی است. البته شرکتهای کمرهای نیز تأکید قابل توجهی بر رشد در فروش دارند. در مجموع، بیش از دوسوم شرکتهای نمونه در تمام کشورهای یادشده اظهارداشتند که معیارهای فروش، سود ناخالص، سود ویژه، رشد فروش، سود عملیاتی و حاشیه سود را به کار می‌برند. تمام این معیارها مستقیماً به فروش و سود مربوط است. بنابراین، نتایج این بررسی همه جانبه

نشان‌دهنده تأکید بسیار شدیدی بر صورت حساب سود و زیان است جالب توجه است که با وجود این، دو معیار مالی که به طور نظری بر اغلب معیارهای دیگر برتری دارد، به صورت گسترده مورد استفاده قرار نمی‌گیرد. اولین آنها سود اقتصادی است که عموماً چنین تعریف می‌شود: سودخالص باقیمانده، پس از کسر کلیه هزینهها از جمله کل هزینه فرصت از دست رفته تمامی داده‌ها از جمع سود. هرچند اقتصاددانان از به کارگیری این معیار حمایت می‌کنند، ولی به نظر می‌رسد که در عمل اندازه‌گیری هزینههای اقتصادی و درآمدهای اقتصادی، قطع نظر از هزینه فرصت از دست رفته، دشوار است.

دومین آنها سود باقیمانده که عبارتست از: سود ویژه عملیاتی که مرکز سرمایه‌گذاری می‌تواند بیش از نرخ بازده تقریباً حداقل، نسبت به دارائیهای فعال خود کسب کند. حسابداران این رویکرد را بر بازده سرمایه یا بازده دارائیه ترجیح می‌دهند، زیرا مدیران را به سودآور ساختن سرمایه‌گذاریهایی ترغیب می‌کند که آنها را مدیرانی که بوسیله بازده سرمایه یا دارائیه ارزیابی می‌شوند، نمی‌پذیرند. یک اشکال عمده رویکرد سود باقیمانده این است که نمی‌توان از آن برای مقایسه عملکرد بخش‌های با اندازه‌های مختلف استفاده کرد.

عامل مهم دیگر در جدول ۳، این است که بسیاری شرکتهای معیارهای گردش وجوه نقد را به کار می‌برند: ۸۵٪ شرکتهای کمرهای، ۵۳٪ شرکتهای ژاپنی و ۷۳٪ شرکتهای ایالات متحده، مدیریت مؤثر وجوه نقد، نقش اصلی را در بودجه‌های سرمایه‌ای و بقای یک شرکت ایفا می‌کند. با اینکه اهمیت مدیریت وجوه نقد آشکار است، شرکتهای در کمره و ژاپن، چنانکه باید به گردش وجوه نقد توجه نمی‌کنند.

ترازنامه نیز توجه شرکتهای را زیاد جلب می‌نماید، ولی نه به اندازه صورت حساب سود و زیان. متداول‌ترین عاملی که به عنوان معیار برای ارزیابی عملیات به کار می‌رود، موجودی است.

برای سطوح موجودی، به وسیله ۶۴٪ شرکتهای کمرهای، ۶۱٪ شرکتهای ژاپنی و ۷۰٪ شرکتهای ایالات متحده، حدود تعیین می‌شود. اغلب شرکتهای اهمیت مدیریت موجودی را در کم می‌کنند، ولی این امر نشان نمی‌دهد که سیستمهای مورد استفاده آنها برای کنترل موجودیها، چقدر گمراه کننده است انواع مختلف سیستمهای حسابداری مدیریت، مورد نیاز وضعیتهای تولیدی گوناگون است. سیستمها باید برای وضعیت خاصی که در آن به موقع اجرا گذاشته می‌شود، طراحی گردد.

با وجود مشابهتهایی بین سیستمهای حسابداری مدیریت اغلب شرکتهای در کمره، ژاپن و ایالات متحده، آنها تفاوت‌های زیادی نیز باهم دارند. دلایل بالقوه این تفاوتها باید براساس هروضعیتی که شرکتهای نمونه با آن روبرو می‌شوند، محتاطانه تفسیر گردد. در آینده، چنانکه اطلاعات بیشتر در باره روشهای حسابداری مدیریت در کشورهای مختلف آشکار می‌کند، ما امیدواریم شاهد مشابهتهای فزاینده بین سیستمهای حسابداری مدیریت در اغلب کشورهای جهان باشیم. □

۵۰٪ معافیت مالیات حقوق در روستاها

۱۳۶۹/۹/۵ - ۱۳۷۱/۱۲/۱۴

رای هیئت عمومی شورای عالی مالیاتی

پادداشت ارجامی مورخ ۶۹/۵/۱۵ مقام محترم معاونت درآمدهای مالیاتی برابر بند ۳ ماده ۲۵۵ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفندماه ۱۳۶۶ در جلسه مورخ ۶۹/۸/۲۸ هیئت عمومی شورای عالی مالیاتی مطرح است. مفاد پادداشت مذکور دایر براین است که مسئولین امر در اجرای حکم موضوع ماده ۹۲ قانون یاد شده در ارتباط با استفاده شافعین روستاها از پنجاه درصد معافیت مالیات بر درآمد حقوق مواجه با مشکلاتی شده‌اند و در سوازری مانند ایجاد کمپ در مجاورت یک روستا و به کار گماردن بعضی افراد در آن، کارفرما یا حقوق‌گیر مدعی مشمول حکم ماده ۹۲ مزبور نسبت به حقوق پرداختی میباشند و بهر حال ادارات کل امور اقتصادی و دارایی استانها در اینخصوص برداشتهای مختلفی دارند که در اینصورت لازم است مراتب مورد طرح و اظهار نظر در شورای عالی مالیاتی واقع شود. اینک هیئت عمومی شورای عالی مالیاتی پس از مشاوره و بحث و بررسی بشش آئی اعلام رای مینماید:

طبق ماده ۹۲ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفندماه ۱۳۶۶، بطور کلی حقوق‌گیران شامل در روستاها مشمول پنجاه درصد معافیت از پرداخت مالیات حقوق میباشند، توضیح اینکه تعاریف مربوط به روستا، بخش و شهر و غیره تابع قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب ۱۳۶۲/۴/۱۵ مجلس شورای اسلامی است که مأموران ذیربط می‌توانند در موارد بروز ابهام به احکام قانون یاد شده مراجعه نمایند.

محمد تقی نژاد عمران
ناصر محمد زلفی
علی اکبر سمعی
محمد زلفی
محمد حسینی
علی اکبر نوربخش
علی اسفندی
محمد میرهادی
محمد علی سعیدزاده

شرکت سرمایه گذاری سپه (سهامی عام) در شرف تأسیس

بانک سپه در جهت تحقق اهداف اقتصادی دولت جمهوری اسلامی ایران بکارگیری سرمایه های کوچک و مشارکت عسوم مردم در سرنوشت اقتصادی کشور و ایجاد محل مطمئن برای سرمایه گذاران، مبادرت به تشکیل شرکت سرمایه گذاری سپه سهامی عام با اهداف زیر نموده است

سرمایه گذاری، خرید، اداره، توسعه و تحمیل، فروش، واگذاری
اجاره کارخانجات و واحدهای تولیدی در بخشهای مختلف اقتصادی.
ایجاد انواع شرکت و یا مشارکت با شرکتها در انواع بخشهای اقتصادی. انجام
خدمات مهندسی، مشاوره، مدیریت. انجام معاملات سهام و اوراق بهادار
و غیره.

کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی میتوانند حداکثر تا پایان ۳۱، ۳، ۱۳۷۰ میلادی از شعب بانک سپه در سراسر
کشور مراجعه و با خرید سهام «حداقل یکصد سهم و حداکثر یکصد هزار سهم طیز ار ریالی» از
مزایای آن بهره مند شوند

امانی

بصورت نقدی یا در سپرده‌های مدت‌دار نگهداری می‌نماید تا چنانچه به وجوه نقد نیاز پیدا کند، براحتی در دسترس او باشد یا آنکه برای استفاده مناسب‌تر و خریدهای آتی بتواند سرعت مورد استفاده قرار دهد. این عمل برای افرادی که سرمایه قابل توجهی در دست دارند، عملی و منطقی است، لیکن افراد با سرمایه اندک و سهامداران جزء توان بخش کردن و گسترش دامنه سرمایه‌گذاری و به حداقل رسانیدن ریسک را ندارند. در اینجا این قبیل واحدها وارد عمل میشوند. آنان با جمع‌آوری سرمایه‌های کوچک مردم به خرید سهام شرکت‌های مختلف اقدام می‌کنند و به این ترتیب ریسک سرمایه‌گذار جزء را می‌توانند برای وی به حداقل برسانند. محاسن دیگری نیز در این امر وجود دارد: و آن اینکه از خدمات یک کادر تخصصی بهره‌مند می‌شوند و لذا سرمایه‌گذارها با مطالعه بیشتری به انجام می‌رسد. اگر سرمایه‌گذار بخواهد سرمایه خود را بازپس گیرد، خود صندوق می‌تواند راساً نسبت به این امر اقدام کند و لذا مشکلات کمتری از نقل و انتقال سهام موجود است و این امر سریعتر انجام می‌پذیرد.

سیستم حسابداری صندوق‌های سرمایه‌گذاری امانی نیز باید از ویژگی‌های خاصی برخوردار باشد. اصولاً مدیران این قبیل صندوق‌ها باید از ابتدا مشخص کنند که کارمزد آنان بر چه اساس باید محاسبه شود. یعنی بجای آنکه سهم سرمایه‌گذاران از درآمد به دلخواه بالا و پائین گردد، باید از ابتدا ثابت و مشخص شود. یعنی فرضاً مدیران صندوقها با شرط آنکه تنها مثلاً ۱۰٪ از درآمد سهام یا سپرده‌ها را برای خود و هزینه‌های صندوق بر میدارند، می‌توانند به این عمل اقدام کنند. به این ترتیب که اگر مثلاً سهام شرکت الف خریداری شد و آن شرکت جمعاً مبلغ یک میلیون ریال سود به صندوق پرداخت کرد ۹۰٪ آن سود سهم سرمایه‌گذاران و ۱۰٪ آن سهم صندوق است که از آن کلیه هزینه‌های صندوق باید پرداخت گردد و سود سهام احتمالی نیز به مالکین واقعی صندوق پرداخت میشود.

این قبیل مسائل باعث میشود که به منظور تسهیل در پاسخگویی به کلیه نیازها از سه سری دفاتر استفاده کنند یا دارای سه سری حسابهای مختلف باشند که هر یک به‌طور مستقل بالانس میشود.

باتوجه به آنکه صندوق‌های امانی باید قابلیت آن را داشته باشد که وجوه سرمایه‌گذاران را به سرعت به کار اندازد و یا آنکه به آنان بازپرداخت کند، لذا باید ارزش سهام ویژه سرمایه‌گذاران به صورت روزانه معین شود. این امر که یکی از وظایف اداره‌کنندگان صندوق است، تنها از طریق مطالعه و ارزیابی مجموعه سهامی که صندوق در آن سرمایه‌گذاری کرده است، عاید میشود، مثلاً اگر صندوقی در پی شروع فعالیت یک میلیون ریال از آقای شماره یک گرفته و آن را به خرید سهام شرکت شماره یک اختصاص داده باشد، حال اگر همین فرد بخواهد وجوه سرمایه‌گذاری شده خود را پس بگیرد، باید ارزش قابل فروش سهام شرکت شماره یک ارزیابی و همان مبلغ به آقای شماره یک پرداخت شود. به این ترتیب لازم است که صندوق ارزش سهام خود را به روز داشته باشد. همچنین اگر

آقای شماره دو بخواهد به عضویت صندوق درآید، به منظور آن که بتوان سود حاصل از افزایش ارزش مربوط به آقای شماره یک را برای خود ایشان منظور نمود، لازم است که این امر هنگام قبول وجه از آقای شماره دو مدنظر قرار گیرد. به این ترتیب که اگر تمام سرمایه آقای شماره یک صرف خرید سهام شرکت شماره یک به مبلغ اسمی شود، زمانی که آقای شماره دو بخواهد در صندوق سرمایه‌گذاری نماید و ارزش سهام شرکت شماره یک ۵۰٪ بیش از مبلغ اسمی آن باشد، آقای شماره دو باید ۵۰٪ بیشتر پرداخت نماید تا همان میزان سهام که برای آقای شماره یک خریداری شده برای او نیز خریداری شود.

به این منظور سهامی که توسط صندوق خریداری می‌شود مثلاً به سبدها یا واحدها و یا بسته‌هایی (یونیت) تقسیم میشود که ارزش این بسته‌ها مورد توجه است. برای مثال اگر آقای شماره یک، یک میلیون ریال در اختیار صندوق قرار داده که بآن یک صدتسه‌ده هزار ریالی شرکتی خریداری شده باشد و این سهام معرف ۱/۰۰۰ واحد یا بسته باشد، هنگامی که آقای شماره دو بخواهد وارد شرکت شود، چون ارزش سهام ۵۰٪ ترقی کرده است، ارزش بسته نیز ۵۰٪ ترقی خواهد نمود و لذا او باید برای خرید همان میزان سهام یک و نیم میلیون ریال بپردازد یا آن که اگر بخواهد یک میلیون ریال سرمایه‌گذاری کند، چون ارزش هر واحد یا بسته به مبلغ ۱/۵۰۰ ریال رسیده است، تنها میتواند مثلاً ۶۶۷ واحد را خریداری کند. اگر آقای شماره دو در این مقطع بخواهد ۵۰٪ از واحدهای خود را بفروشد، میتواند به صندوق مراجعه کند و با باز پس دادن ۵۰۰ واحد مبلغ ۷۵۰/۰۰۰ ریال دریافت نماید.

انواع صندوق‌های امانی

در کشورهایی که فعالیت بورس زیاد است، تعداد قابل توجهی نیز صندوق‌های امانی فعالیت میکنند. این صندوق‌ها بعضاً فعالیت خود را روی شرکت‌های خاصی متمرکز مینمایند، مثلاً به سرمایه‌گذاری روی صنایع شیمیایی می‌پردازند یا آنکه درصد بیشتری از وجوه را در سپرده‌گذاری نزد بانکها متمرکز میکنند یا حتی مثلاً روی شرکت‌های قبل از بهره‌برداری متمرکز شده یا در بازار فلان نقطه از جهان فعالیت میکنند.

امروزه صندوق‌های امانی نقش بسیار حساسی در بورسها و مجامع شرکتها پیدا کرده‌اند. این شرکتها همراه با شرکت‌های بیمه، بانکها و صندوق‌های پس‌انداز و بازنشستگی درصد قابل‌توجهی از سهام را در شرکت‌های متنوع دارا می‌باشند. چون با قاضایا از یک دید بسیار تخصصی برخورد میکنند و بدون وارد شدن در مسائل روزمره تولیدی شرکتها درصد بالایی از سهام را خریداری میکنند. آنان در برگزاری مجامع، نقش کلیدی یافته و از حافظین اجرای صحیح قوانین تجاری گردیده‌اند. این گروه از شرکتها حداقلی است بین سهامدار جزء و سهامدار عمده که نقش اداره‌کننده شرکت را نیز عهده‌دار است. ■

تنگناهای بورس

۳. پرسنل مجرب مالی
۴. تعداد کارگزاران بورس
۵. اجازه فعالیت به معامله‌گران اوراق بهادار و بنکداران اوراق بهادار در سالن بورس
۶. تجهیزات کامپیوتری و نرم‌افزارهای مربوط به آن

پیشنهادها

در ابتدا لازم بتذکر است که بازار اوراق بهادار جزئی از سیستم اقتصادی کشور است و تنها فقط در صورت هماهنگی با سایر اجزای سیستم اقتصادی است که میتواند مشارکت مالی مردم را

پذیرفته شده در بورس چه در زمینه تخصیص ارز برای واردات ماشین‌آلات و مواد اولیه و چه در مورد نرخ خرید ارز حاصل از صادرات آنها. ۴- وضع مقررات و دستورات عمل‌هایی که شرکتها را به ارائه اطلاعات صحیح و بموقع به مردم موظف کند و تعیین مرجع رسمی دولتی جدا از بورس اوراق بهادار برای نظارت بر عملکرد شرکتها در ارائه اطلاعات صحیح مالی به مردم. این مرجع همچنین باید رهنمودهای لازم را به شرکتها در بکارگیری سیستم واحد گزارش دهی مالی، ارائه نماید.

ورق بزنید

جلب و به توسعه اقتصادی کشور کمک کند. در این زمینه، لازم است تحقیقات بیشتری در مورد بازار سرمایه ایران، توزیع درآمد و ثروت، فرهنگ و خلق و خوی سرمایه‌گذاران، مقررات و قوانین مالیاتی، تجاری و بانکی... صورت پذیرد. معذالک پیشنهادهای ذیل میتواند راه‌گشا باشد:

- ۱- تسریع در آهنگ واگذاری سهام دولت در شرکت‌های تحت پوشش.
- ۲- تدوین مقررات مالیاتی جدید، بنحوی که امتیازات مالیاتی ویژه‌ای جهت شرکت‌های پذیرفته شده در بورس برقرار گردد.
- ۳- اعطای امتیازات ویژه ارزی برای شرکت‌های

گذشته، حال و نگاهی به آینده بورس

صرف نظر می‌کند.

رجائی: الان بازار کمبود دارد و هر کالائی بهر صورت با هر قیمتی به فروش می‌رسد. الان تداوم فعالیت شرکتها از جهت تأمین مواد اولیه هیچ مشکلی ندارد. اما در آینده ممکن است مشکل فروش داشته باشند که در اینصورت باید برای بازاریابی کالاهاشان اقدام کنند کیفیت محصول را بالا برند. چنانکه از همین الان چنین اقداماتی شروع شده است.

حسابدار: اگر ممکن است آماری از تقاضاهایی که برای پذیرش شرکتها در بورس شده است، ارائه بفرمائید.

رجائی: در حال حاضر ما ۶۶ تقاضا داریم، ۱۵ تقاضا رسیدگی شده رفته برای تصمیم‌گیری هیئت پذیرش و ۱۵ تقاضا در دست رسیدگی است و از سال گذشته تاکنون تقاضای حدود ۳۰ شرکت پذیرفته شده است.

حسابدار: این شرکتها تحت پوشش هستند؟

رجائی: نه خصوصی هم داریم. یعنی حدود ۴ تا ۵ شرکت پذیرفته شده، خصوصی بوده‌اند و بقیه دولتی، یعنی تحت پوشش بوده‌اند.

حسابدار: در زمان حاضر حسابداری کشور تا چه اندازه قادر به تأمین نیاز مندیهای اطلاعاتی بورس است؟

رجائی: ما در حال حاضر از این جهت مشکل داریم. اطلاعات به موقع به ما نمی‌رسد. گزارشهای حسابرسی به سرعت آماده نمی‌شود. این مشکل را در شورای بورس مطرح کردیم و اقداماتی در جهت رفع آن در جریان است.

حسابدار: توجه شما بیشتر معطوف گزارشهای حسابرسی است. اما سیستمهای حسابداری هم در تسهیل و تسریع کار نقش اساسی دارند.

رجائی: دقیقاً، اصولاً تصمیم‌گیری در بورس

بر اساس نتایج کار کارشناسان مالی استوار است. قسمت عمده‌ای از کارهای کارشناسی و تجزیه و تحلیلهای بورس را حسابداران انجام می‌دهند. بنابراین تقویت حرفه حسابداری برای بورس اهمیت جدی دارد و ما همیشه به شرکتها توصیه می‌کنیم که سیستمهای حسابداری و مالی خود را اصلاح کنند و از خدمات مؤسسات حسابرسی و حسابداران تحصیلکرده و باتجربه استفاده کنند، حسابداران هستند که صورتهای مالی را تهیه می‌کنند و اینها هستند که صورتهای مالی را در اختیار حسابرسان قرار می‌دهند، و اگر اینها-حسابداران- کار را اصولی انجام داده باشند، نتیجه‌ی کار بطور طبیعی منجر به تأیید حسابرسان می‌شود.

حسابدار: معافیت‌های مالیاتی برای درآمد مشمول مالیات شرکتها پذیرفته شده در بورس و سود سهام سهامداران این شرکتها در قانون جدید مصوب اسفندماه سال ۱۳۶۶ نسبت به قانون قبلی بعضاً لغو و بعضاً کاهش یافته است. این چگونگی در میزگردی که به بررسی مسائل بورس اختصاص دارد، و در همین شماره چاپ شده است، مورد بحث قرار گرفته، اما آیا پیش‌بینی خاصی برای تعدیل این قانون محتمل است؟

رجائی: ما پیشنهاد کردیم که معافیت‌های مالیاتی قانون قبلی مجدداً احیاء گردد، لایحه مربوط تهیه شده و به مجلس تقدیم گردیده است و امیدواریم که پیشنهادها، مورد تصویب قرار گیرد.

حسابدار: آقای رجائی خواهش می‌کنم اگر مطلبی هست که مورد بحث قرار نگرفته است و طرح آنرا ضروری می‌دانید، لطفاً مطرح بفرمائید:

رجائی: بنظر من، حسابداران عموماً با بورس آشنائی دارند. اما باید تأکید کنم که ارتباط

حسابداران در آینده با بورس بیشتر خواهد شد. به این ترتیب که ممکن است شرکتهاشان در بورس باشند، یا اگر در بانک کاری کنند، ممکن است در این قبیل شرکتها سرمایه‌گذاری کنند یا کارشناسی اعطای وام و تسهیلات به آنها را عهده‌دار گردند. از این جهت ناگزیر باید بر اطلاعات خود در این باره بیفزایند، همچنین اگر نظرات یا پیشنهادی دارند، به ما بدهند. چون بورس محتاج همکاری و همکاری کارشناسان مالی است و حسابداران در این باره بیش از بسیاری دیگری می‌توانند به ما کمک کنند و آن تعداد از حسابداران که به سرمایه‌گذاری علاقه‌مند هستند، در بورس سرمایه‌گذاری کنند. طبقه حسابدار معمولاً پول زیادی دارند.

حسابدار: حسابداران پول زیادی دارند؟

رجائی: عده‌ای که دنبال تجارت رفته‌اند، بله.

حسابدار: در واقع تجاری که قبلاً حسابدار بوده‌اند، می‌توانند پول زیادی داشته باشند!

رجائی: حتی آنهایی که در حال حاضر در حرفه هستند، اگر مازادی دارند، بهتر است آنرا در بورس سرمایه‌گذاری کنند. بهر صورت انتظار ما از کسانی که آگاهی بیشتری از بورس دارند، بیشتر است. حتی حسابداران به راحتی می‌توانند ارزیابی سنجیده و دقیقی از اینکه کدام سهام را بخرند، داشته باشند. مضافاً با هر مقدار پولی در بورس می‌شود سرمایه‌گذاری کرد. لازم نیست حتماً ۱۰۰ میلیون ریال پول داشته باشند، با ۱۰۰ هزار ریال هم می‌شود. در بورس سهم خرید. ضمن اینکه حسابداران می‌توانند مبلغ خوبی برای بورس باشند و برای حفظ مصالح ملی مملکت مردم را به اینکار تشویق کنند.

حسابدار: از موافقت شما با انجام شدن این گفتگو تشکر می‌کنم.

رجائی: منم از شما متشکرم. ■

۵- اجازه فعالیت به شرکتها کارگزاری و شرکتها سرمایه‌گذاری و سایر شرکتها که به ارائه خدمات و مشاوره مالی قادر باشند. در این رابطه شرکتها سرمایه‌گذاری میتوانند با کاهش ریسک سرمایه‌گذاری در سهام و ارائه صندوقهای سرمایه‌گذاری با ریسکی متناسب با سلیقه مردم کمک شایانی به جلب پس اندازهای مردم بنمایند

۶- هدایت شرکتها بسیمه و صندوقهای بانز نشستگی به سرمایه‌گذاری قسمتی از منابع

مالی خود در سهام شرکتها پذیرفته شده در بورس. این شرکتها با منابع هنگفت مالی خود قادرند که به فعالیت بورس رونق خاصی ببخشند.

۷- ارائه تسهیلات بانکی جهت خرید سهام شرکتها پذیرفته شده در بورس. در این زمینه میتوان به بانکها اجازه داد که تا پنجاه درصد قیمت روز سهام، به سرمایه‌گذار وام بدهند. البته این درصد وام میتواند توسط بانک مرکزی بر حسب شرایط بازار اوراق بهادار تغییر کند.

۸- استفاده از رسانه‌های گروهی جهت آشنائی مردم با بورس اوراق بهادار، سرمایه‌گذاری در سهام عادی و دادن آموزشهای لازم به آنها.

۹- تعیین تکلیف مالکیت سهامداران جزء در شرکتها مشمول بند «الف» قانون حفاظت و توسعه صنایع ایران. این امر میتواند به اعتماد عموم در سرمایه‌گذاری در سهام کمک شایانی نماید. ■

درخواست اشتراک

آب و نمان ماهنامه «حسابدار»

نام و نام خانوادگی درخواست کننده:

نشانی دقیق:

شماره تلفن: شماره اشتراک

ضمن ارسال رسید واریز/ فتوکپی حواله بانکی مبلغ

ریال به حساب جاری شماره ۱۵۱۳ بانک ملی ایران شعبه طالقانی (کد ۰۹۴)

درخواست اشتراک برای تعداد شماره نشریه حسابدار را از

شماره تا شماره دارم.

تاریخ امضاء

حق اشتراک ۱۲ شماره نشریه حسابدار ۲۴۰۰ ریال است. چنانچه مایلید ماهنامه برای شما پست شود مبلغ ۳۰۰ ریال نیز بابت هزینه پکت و تمبر به مبلغ ارسالی اضافه فرمائید. لطفاً برگه درخواست بالا را ببرید و همراه با رسید واریز مبلغ مذکور به حساب ۱۵۱۳ بانک ملی ایران شعبه طالقانی به نام انجمن حسابداران خبره ایران یا کپی حواله بانکی به آن حساب ارسال فرمائید. در صورتی که مایل به پرداخت وجه بصورت نقدی هستید میتوانید مستقیماً به دبیرخانه انجمن مراجعه فرمائید. بمنظور جلوگیری از تأخیر در وصول ماهنامه، لطفاً درخواست اشتراک را هرچه زودتر تکمیل و ارسال فرمائید.

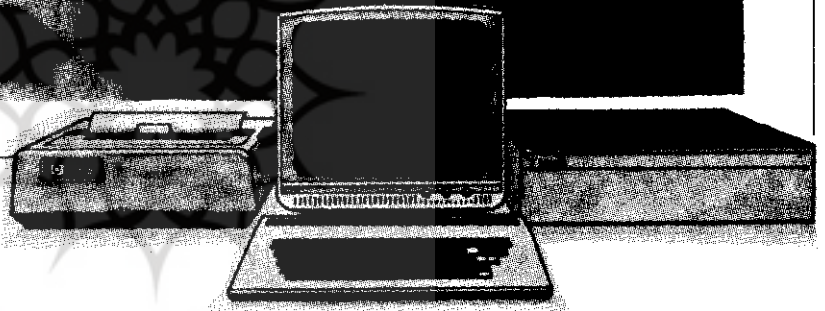
حسابدار ماهنامه انجمن حسابداران

خبره ایران

به اطلاع میرساند تعداد بسیار محدودی از شماره‌های گذشته موجود می‌باشد (شامل حداقل دو شماره به صورت فتوکپی) بهای پشت جلد ۲۲ شماره کامل ۱۲۱۰۰۰ ریال است. در صورت تمایل در تهران در محل کار شما تحویل گردیده و برای شهرستانها بدون محاسبه هزینه پست و بسته‌بندی ارسال خواهد گردید.

تهیه یا تکمیل
شماره‌های قبلی

سوء استفاده از کامپیوتر

هر دو و یا در برخورد با «داده» بخصوصی بروز پیدا می کنند.

بنظر میرسد که این نوع مشکلات و مسائل رو به فزونی و برای سازمانها بسیار مهم است که از طریق پرسنل و دستورالعملها از تخریب در مراکز اطلاعاتی بعنوان منبع حیاتی و استراتژیک موسسه ممانعت بعمل آورند.

در شماره اخیر مجله «حسابداری» خبر درج گردیده بود که در اداره پلیس نیز بخش ویژه ای برای مبارزه و مقابله با تخریبهای کامپیوتری بوجود آمده است. بجز این بخش ویژه تعدادی از کارآگاهان نیز با جرائم کامپیوتری برخورد می نمایند. معالوف سوءاستفاده و اعمال غیر قانونی متعددی وجود دارد که پلیس به جلوگیری از آنها قادر نیست، اگر چه پلیس نتوانسته است شیادان را بدام اندازد، اما امیدوار است که از تخریب اطلاعاتی جلوگیری بعمل آورد.

خرابکاری و تخریب در سیستمهای کامپیوتری بروشهای مختلف و گوناگون انجام میپذیرد، شاید سادهترین نوع آن از طریق کارمندان ناراضی صورت پذیرد، زیرا با اطلاعاتی که دارند، میتوانند توسط «کلمه رمز» مخصوص بخود ویروس بیمار را وارد سیستم نمایند.

راه پیشگیری از این مسئله قفل کردن دستگاه نسبت به «کلمه رمز» کارمندان سابق و ناراضی

سال هفتم شماره سوم و چهارم

اطلاعاتی برای مرکز کامپیوتر یک واحد استفاده کننده ارسال میدارند. هنگامیکه ویروس از طریق دیسکت مذکور وارد کامپیوتر گردید، دستگاه غیر قابل استفاده و روی صفحه ترمینال (پایانه) این پیام مشاهده میگردد:

«اگر میخواهید کامپیوتر مجدداً قابل استفاده گردد مبلغ ۲۳۵ پوند به این آدرس درپاناما ارسال نمائید» در مقاله قبلی از همین سری راجع به خطرهای احتمالی ناشی از استفاده دیسکتهای ناشناخته و غیرمجاز که کنترل نگردیده است، هشدارهای لازم داده شد.

شیادان تنها هنگامی میتوانند مرتکب اعمال مخرب شوند که احتیاطات و پیشگیریهای ساده و اولیه صورت نپذیرد. کلیه برنامهها و اطلاعات حاوی یک دیسکت، ابتدا میباید توسط یک کامپیوتر جداگانه و مخصوص از نظر ویروس مورد بررسی و مطالعه قرار بگیرد. البته باید توجه داشت که کنترل فوق ساده نیست. بعضی از ویروسها در کنترل و بازدید اولیه خود را نشان نمی دهند و به اصطلاح نهان و درحالت کمون میباشند و فقط در تاریخی مشخص یا در تعدادی از شمارهها، استفاده نمودن از آن و یا ترکیب

ترجمه: کامران مظاهری

در مقاله «مکالمات کامپیوتری» ماه دسامبر مطالبی تحت عنوان سوءاستفاده از کامپیوتر توسط ویروسهای کامپیوتری و دیسکتهای قرمز بچاپ رسیده بود. همچنین مجله تایمز در تاریخ ۱۷ دسامبر نیز مقاله ای تحت عنوان «کلاهبرداری جهانی» از طریق همین روشها منتشر کرده است. معمولاً شیادان کامپیوتر یک دیسکت قرمز را که حاوی اطلاعات غلط و ویروس است، از طریق پست، تحت عنوانی کمکهای

است از این طریق میتوان احتمال ورود ویروس مریض را به حداقل رساند. البته نمی‌توان گفت کلیه کارمندان سابق یک سازمان ممکن است دست به چنین اعمال بزنند، ولی با تغییر «کلمه رمز» این اطمینان را میتوان بوجود آورد که حتی کارمندان سابق نیز نتوانند «کلمه رمز» را به پرسنل جدیداً استخدام انتقال دهند.

برای کلاهبرداری و شیادگی به وسیله‌ای جهت بهره‌گیری از اطلاعات، پول و اموال با ارزش یک سازمان نیاز است، اما تخریب اطلاعات کامپیوتر شنیده و یا دیده نمی‌شود تا هنگامیکه بروز نماید.

مثلاً یک مورد خرابکاری ممکن است در ژانویه ۱۹۹۰ طراحی و وارد سیستم بشود و در دسامبر ۱۹۹۰ یا ۱۹۹۱ عمل نماید. در این مدت، عامل خرابکاری ممکن است در سازمان وجود داشته باشد و مطلقاً مورد سوءظن واقع نگردد. حال با این وصف، چگونه میتوان از تخریب جلوگیری نمود؟ من معتقدم که از خرابکاری نمی‌توان جلوگیری کرد، ولی میتوان در مقابل آن از سیستم حفاظت کرد و باید آنقدر هشیار بود که به پایگاه اطلاعاتی ضربهای وارد نگردد.

روشهای حفاظتی بطور اجمالی بشرح ذیل است:

۱- کنترل دسترسی: دسترسی محدود کارکنان به سیستم و روش دسترسی نیز باید هرچند وقت یکبار تغییر کند.

تا پرسنلی که با این تغییرات آشنائی دارند، قادر به وارد نمودن و اخذ اطلاعات از کامپیوتر باشند:

۲- سیستم مکانیزه: روش دسترسی به کامپیوتر می‌تواند مکانیزه گردد. به این طریق که طی یک برنامه کنترلی توسط دستگاه «کلمه رمز» پرسنل را کنترل کرد و سپس اجازه وارد نمودن اطلاعات توسط کارمند داده شود.

۳- سیستم ایمنی: کسب سیستم امنیتی کامپیوتر معمولاً هرچند وقت یکبار باید تغییر کند که این موضوع شامل سیستم دسترسی نیز میباشد.

۴- کنترل مجاز بودن: فقط پرسنلی که از قبل تعیین گردیدماند و مجازند باید دسترسی به دستگاه را داشته باشند و صرفاً اشخاص مخصوص «داده‌ها» را وارد سیستم نمایند.

۵- کنترل برنامه‌ها: برنامه‌های جدید فقط باید از طریق گروه ویژه‌ای نوشته شود و توسط

یک کامپیوتر ایزوله مورد کنترل و بررسی قرار گیرد و سپس وارد سیستم گردد، تخطی از این موضوع باید تحت پیگرد و موجب اخراج فوری پرسنل خاطی شود.

۶- سیستم ایمنی ترمینالها: ترمینالهای کامپیوتر باید دارای سیستم هشدار دهنده باشد تا شخصی غیرمجاز نتواند اطلاعات را وارد سیستم و ضمناً شخص خاطی را نیز مشخص کند.

۷- سیستم امنیتی شبکه: تنبیه پرسنل خاطی باید به کل شبکه سازمان تسری پیدا نماید، مثلاً شخص خاطی درهرسمتی که باشد باید بیدرتنگ اخراج گردد.

۸- کنترل برنامه‌های شخصی: اگر برنامه‌های مکانیزه یک سازمان توسط پرسنل درخانه توسط کامپیوترهای خانگی تهیه میگردد باید قبلاً از نظر ویروس کنترل و سپس وارد سیستم گردد.

۹- کنترل و رسیدگی: یک واحد مستقل در مرکز کامپیوتر جهت رسیدگی و کنترل اطلاعات و برنامه‌های ورودی کامپیوتر ایجاد گردد، ضمناً کپی نمودن هرگونه دیسک باید ممنوع اعلام گردد و کپی‌برداری فقط از طریق این واحد مستقل انجام پذیرد.

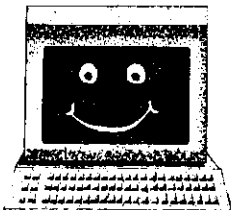
۱۰- نگهداری برنامه‌ها: از کلیه اطلاعات و برنامه‌ها باید بطور متناوب یک نسخه اضافی کپی و در یک محل امن و مطمئن نگهداری شود تا هنگام خرابکاری و ایجاد اختلال در سیستم بتوان از آن استفاده کرد.

ممکن است تصور شود که انجام شدن اقدامات و پیشگیری‌هایی که توضیح داده شد، بسیار زیاد و استفاده از کامپیوتر را دچار معضل نماید، اما این پیشنهادها جهت جلوگیری از خرابکاری در اطلاعات است و نبودن این‌گونه اقدامات باعث افزایش موردهای تخریب خواهد گردید.

نکته‌ای که باید به آن اشاره کرد اینست که آیا این همه تدابیر برای حفاظت درمقابل شخص خرابکار لازم است؟ شاید اگر گفته شود، آری مضحک بنظر برسد، اما باید درنظر داشت اگر اقدامی مخرب صورت پذیرد، چه میزان اطلاعات، برنامه و منابع مالی هدر خواهد رفت و فقط از طریق کنترل‌های فوق است که میتوان از اتلاف وقت و هزینه‌های سرسام‌آور جلوگیری کرد. امروزه مرکز کامپیوتر یک سازمان پاشنه

آشیل آن بوده و از طرف دیگر این پاشنه یک واحد حیاتی و ضروری برای سازمانهای مدرن است. با این وصف تصور نمائید چه میزان هزینه برای پاک نمودن سیستم نرم‌افزار تخریب شده و ایجاد سیستم نرم‌افزار جدید باید صرف نمود تا مجدداً سازمان بتواند به انجام دادن خدمات لازم خود قادر باشد. در شرایط فعلی اقدامات مخرب یک تهدید مؤثر بشمار می‌رود و سازمانها نباید این تهدیدات را نادیده بگیرند و در کنترل‌های داخلی خود آنرا مدنظر قرار دهند.

حتماً این مثال انگلیسی را شنیده‌اید که میگوید: بعد از آنکه اسب را در اصطبل خوب بستید حتماً درب را نیز محکم ببندید، اما تازه این امر صددرصد باعث نخواهد شد که اصطبل خراب نشود و بعبارتی دیگر، هیچگونه اقدام مخربی صورت نگیرد. ■

دنباله میرگرد

اسمی‌اش هم طوری است که با آن نمی‌شود حتی هزینه نصف یک کارخانه سیمان را تأمین کرد. قیمت روز این سهم که مثلاً دو برابر قیمت اسمی است، طبیعاً براساس بازده تعیین شده و ثابت مانده است. از آنطرف اگر دولت یا فروشنده سهام دولتی، قیمت جایگزینی را در نظر داشته باشد، باید هر سهم را حداقل ۱/۰۰۰ تومان بفروشد، پس طبیعی است که عرضه به اندازه کافی انجام نمیشود. و این اتفاقی است که دارد می‌افتد. دولت می‌گوید عرضه کن، سازمان صنایع ملی، بانک صنعت و معدن هم می‌بیند اگر با این قیمت‌ها عرضه کند هیچ کارخانهای را و حتی یک چهارم این را هم نمی‌تواند بسازد.

عبده: و شما می‌بینید که کسی هم انگیزه ایجاد کارخانه جدید ندارد. نقطه کلیدی همان بحث آقای جهانی در مورد ارز است تازه اگر دولت ۱۰۰٪ سهام یک کارخانه را هم بفروشد، که به این ترتیب تقاضا برای آن ایجاد میشود، باز کارخانه گرفتار ارز است که دست دولت است و تا موقعی که سیستم جیره‌بندی و چندترخی ارز داریم، با مشکل روبرو هستیم.

میرمطهری: در زمینه بهتر کردن شیوه‌های تقاضا، بنظرم میرسد باید

دنباله گزارش کنترل‌های داخلی

تهیه شده است براحتی کشف کند. در عین حال از آنجا که حسابرس امکان دارد نتواند کلیه اشتباهات یا موارد گمراه‌کننده را در گزارش مدیریت کشف نماید، باید در شرایطی قرار گیرد که نقایص عمده برنامه و بسیاری از شرایطی که از آن طریق کمبودهای مهم در عملکرد این گونه شرکتها حادث می‌گردد، را شناسایی کند.

دنباله «سر مقاله»

برخی جهان کنونی را در جریان پیشرفتی شتابان و برخی دیگر آن را در جنبه بحرانی عظیم می‌بینند و البته بعضی نیز در جایی میان این دو نظر از اوضاع جهان متعجب‌اند. اگر روند پیشرفت یا تکامل بر تحولات جاری جهان حاکم باشد، انسان را امروزه باید آسوده‌خاطر و سبکبارتر از پیش یافت. حال آنکه چنین نیست. انسانهای بی‌شماری در جهان با فقری باورنکردنی دست به گریبانند و اگر اینان فقط مردمان جهان‌نوا‌های عقب‌مانده‌اند به شهادت آمار و اطلاعات موجود، در توسعه یافته‌ترین کشورهای جهان نیز، گروه وسیعی از مردم، اگر نه از فقر، لاقلاً از آلام روانی رنج می‌برند و این خود به خود ما را به آن بینش که جهان را با بحران مواجه می‌بیند هدایت می‌کند. بهر صورت، هریک از این دوروند که بر اوضاع کنونی جهان حاکم باشد، باید دید، جای ما در جریان پیشرفت یا بحران جهانی کجاست. جمعیت ما در حال حاضر یک درصد جمعیت جهان را تشکیل می‌دهد و اگر یک درصد بسیاری چیزها، چیز کمی باشد، یک درصد جمعیت جهان به هیچ‌وجه ناچیز نیست. چنین انبوهی از جمعیت می‌تواند و باید در پیشرفت جهان یا حل بحران آن سهم باشد، و یا لاقلاً در پیشرفت جامعه خود یا حل مشکلات آن به جد بکوشد. از چنین منظر گاهی است که حسابدار به مسئله «بورس در ایران» و نیز هر موضوع محوری دیگری که به آن می‌پردازد، می‌نگرد. ■

می‌زنند.

دکتر عبده: یعنی دولت اگر کمی ارزانتر از قیمت جایگزینی بفروشد، مسئله تقاضا نداریم. میراسکندری: همین الان با این قیمت‌های فعلی، هم مسئله تقاضا به آن صورت نداریم. دکتر عبده: پس مسائلی مثل سیاست خط مشی سود سهام، توجه به بازده، درجه‌بندی خطر و غیره محلی از اعراب ندارند؟

جهانی: خوب شما از معامله دست اول از دولت به مردم که صرف‌نظر کنید، در معاملات بعدی تمام آن مسائل مطرح است. نکته‌ای در مورد تقاضا عرض کنم، باید آماری صحبت کرد. مسئله تعداد مشتریان بورس هم هست. من فکر می‌کنم برای رونق بورس باید حداقل یک درصد جمعیت، مشتری بورس باشند، حالا یک درصد جمعیت، حدود ۵۰۰ هزار نفر میشود. اینکه دولت بیاورد ۱۰۰٪ سهم خود را به مردم بفروشد هم فکر آماري نیست. باید طوری برنامه‌ریزی کرد که مثلاً در عرض ۵ سال آینده حداقل ۵٪ درصد یا ۲۵٪ درصد از مردم مشتری بورس باشند، اگر ما حدود دویست هزار نفر هم مشتری داشته باشیم بورس فعال خواهد شد حالا دولت هرچند درصدی که میخواهد از سهامش را بفروشد.

دکتر جهانخانی: غیر از سازمانهای دولتی باید فکری هم برای بقیه عرضه بالقوه بکنیم، باید کاری کرد که بقیه شرکتها هم به بورس تقاضای پذیرش بدهند. اگر قرار است این شرکتها حساب و کتاب صحیح داشته باشند، باید امتیازاتی هم داشته باشند. روش ارزیابی جایگزینی هم برای تعیین قیمت صحیح نیست، ارزش سهم را نباید بخاطر فقط دارائیهایش تعیین کرد. سهامدار باید به عایدات سهم بیشتر توجه کند، همان کارخانه سیمان را که بحثش شد، قرار نیست کسی بیاید خراب کند و تکه‌تکه بین سهامداران تقسیم کند. من بشدت با این روش تعیین قیمت مخالفم و اعتقاد دارم در این روش باید تجدیدنظر باشد. اگر تجربه بد گذشته تکرار شود، ایندفعه مارگزیدگان واقعا از ریسمان سیاه و سفید هم خواهند ترسید. تازه کم‌کم اعتماد مردم دارد جلب میشود، کم‌کم خاطرات مصادره شدن آنها دارد از ذهن مردم پاک میشود. با این روش قیمت‌گذاری مردم مأیوس خواهند شد. این کمیته باید با استقلال عمل و تخصص کافی تکمیل شود تا بتواند قیمت‌های متناسب با عایدات سهم را مشخص کند.

به نظر من بحث تازه دارد به موارد تکنیکی میرسد و وقت و فرصت و صفحات مجله هم بیش از این جوابگوی آن نیست، بهر حال زمانی باید بیشتر روی این موارد بحث کرد.

فهیمی: قبل از پایان یافتن جلسه می‌خواستم با اطلاع برسانم بزودی انجمن مدیران شرکتهای پذیرفته شده در بورس تشکیل می‌شود تا بمشابه امانت داران اموال مردم، در کلیه موارد هم احتیاج یکدیگر را برآورده کنند و هم در مسائل مهمی مثل صادرات و غیره هماهنگ گردند. ■